

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту підприємств

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

д.е.н., проф. Вікторія ДЕРГАЧОВА
10 червня 2025 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття ступеня бакалавра

**за освітньо-професійною програмою
«Менеджмент і бізнес-адміністрування»
спеціальності 073 Менеджмент**

**на тему: «Забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах
нестабільності зовнішнього середовища»**

**Виконала студентка 4 курсу, групи УВ-13
ПИТАЙЛО Олександра Іванівна**

(підпис)

**Керівник доцент кафедри менеджменту підприємств
к.е.н., доц. КОЛЕШНЯ Яна Олександрівна**

(підпис)

**Рецензент завідувач кафедри економічної кібернетики
д.е.н., проф. БОЯРИНОВА Катерина Олександрівна**

(підпис)

**Засвідчую, що у цій дипломній роботі
немає цитат та вилучень з праць інших
авторів без відповідних посилань
Студент(ка) _____**

(підпис)

Київ – 2025 року

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту підприємств

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність **073 «Менеджмент»**

Освітньо-професійна програма **«Менеджмент і бізнес-адміністрування»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д.е.н., проф. Вікторія ДЕРГАЧОВА

18 жовтня 2024 р.

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ
ПИТАЙЛО Олександрі Іванівні**

1. Тема роботи: «Забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища»

керівник роботи: к.е.н., доц. **КОЛЕШНЯ Яна Олександрівна**

затверджені наказом по університету від «26» травня **2025р. № 1747-с**

2. Термін подання студентом роботи 06.06.2025 р

3. Вихідні дані до роботи: наукова та навчально-методична література, законодавчі й нормативні акти України, які регламентують особливості діяльності підприємства у тій чи іншій сфері, інформація про історію створення та розвиток підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод», фінансова звітність (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати» за 2022-2024рр.; форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»); звіти про виробництво продукції за 2022-2024 рр.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки:

а) теоретична частина:

- розглянути сутність та основні характеристики фінансової стійкості підприємства;
- розглянути методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства;

б) аналітична частина:

- надати загальну характеристику діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод»;
- оцінити фінансовий стан підприємства;
- провести оцінку фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища;

в) рекомендаційна частина:

- надати рекомендації щодо покращення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища;
- обґрунтувати доцільність впровадження запропонованих заходів.

5. Перелік ілюстративного матеріалу

1. Динаміка техніко-економічних показників ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн
2. Динаміка зміни показників ліквідності і платоспроможності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.
3. Динаміка відносних показників фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.
4. Динаміка проєктних показників діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод»
5. Проєктний баланс ПрАТ «Харківський плитковий завод»
6. Проєктні показники фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

6. Дата видачі завдання: 18 жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Позначки керівника про виконання завдань
1	Збір необхідної інформації щодо теоретичних та практичних засад управління фінансовою стійкістю підприємства	19.10.2024 – 31.10.2024	
2	Розгляд теоретичних положень та практичного досвіду управління реалізацією проектів з покращення фінансової стійкості підприємств	01.11.2024– 30.11.2024	
3	Вибір підприємства – бази дослідження, дослідження досвіду та ринкового середовища функціонування підприємства	01.12.2024– 31.12.2024	
4	Загальна характеристика діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод»	01.01.2025 – 31.01.2025	
5	Оцінювання фінансового стану підприємства	01.02.2025 – 28.02.2025	
6	Фінансова стійкість підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища	01.03.2025 – 31.03.2025	
7	Рекомендації щодо покращення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища	01.04.2025 – 30.04.2025	
8	Обґрунтування доцільності впровадження запропонованих заходів	01.05.2025 – 25.05.2025	
9	Оформлення дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	26.05.2025 – 30.05.2025	

Студентка _____ Олександра ПИТАЙЛО

Керівник дипломної роботи _____ Яна КОЛЕШНЯ

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему: «**«Забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища»** містить 107 сторінок, 37 таблиць, 28 рисунків. Перелік посилань нараховує 39 найменувань та 2 додатки.

Метою роботи є формування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо забезпечення фінансової стійкості підприємства та шляхів її покращення.

Об'єктом дослідження є фінансова стійкість підприємства.

Предметом дослідження є механізм забезпечення фінансової стійкості організації та шляхів її зміцнення.

База дослідження – ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Методи дослідження. У роботі використовувалися різні методи і прийоми економічного дослідження: метод групувань, методи фінансового аналізу, балансовий метод, коефіцієнтний аналіз, метод порівняння

Результати роботи. Для підприємства рекомендовано 2 заходи для покращення фінансового стану: розроблення політики максимізації прибутку та розроблення політики управління дебіторською заборгованістю ПрАТ «Харківський плитковий завод»., що дозволить вивільнення коштів із дебіторської заборгованості у розмірі 10% від величини залишку на кінець 2024 р., тобто в сумі 10744,9 тис. грн.

Рекомендації щодо використання результатів роботи. Запропоновані рекомендації щодо забезпечення фінансової стійкості можуть бути застосовані в практичній діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Результати впровадження досліджень. Пропозиції, які розроблені в дипломній роботі були представлені на розгляд керівному складу ПрАТ «Харківський плитковий завод» для їх практичного застосування.

Ключові слова: фінансова стійкість підприємства, показники фінансової стійкості, фактори впливу на фінансову стійкість, аналіз фінансової стійкості, показники оцінювання фінансової стійкості підприємства, напрями підвищення фінансової стійкості.

ABSTRACT

The thesis on the topic: '**Ensuring the financial stability of the enterprise in the conditions of environmental instability**' contains 107 pages, 37 tables, 28 figures. The list of references includes 39 titles and 2 appendices.

The purpose of the study is the formation of theoretical foundations and development of practical recommendations for ensuring the financial sustainability of an enterprise and ways to improve it.

The object of research is the financial sustainability of an enterprise.

The subject of the study is the mechanism of ensuring the financial sustainability of the organisation and ways to strengthen it.

The basis of the study is PJSC 'Kharkiv Tile Plant'.

Research methods. Various methods and techniques of economic research were used in the work: grouping method, methods of financial analysis, balance sheet method, coefficient analysis, comparison method.

Results. The article recommends 2 measures to improve the financial condition of the enterprise: development of a policy for maximising profits and development of a policy for managing receivables of PJSC 'Kharkiv Tile Plant', which will allow the release of funds from receivables in the amount of 10% of the balance at the end of 2024, i.e. in the amount of UAH 10744.9 thousand.

Recommendations on the use of the results of the work. The proposed recommendations for ensuring financial stability can be applied in the practical activities of the enterprise PJSC 'Kharkiv Tile Plant'.

Results of research implementation. The proposals developed in the thesis were submitted to the management of PJSC 'Kharkiv Tile Plant' for consideration for their practical application.

Keywords: financial sustainability of an enterprise, indicators of financial sustainability, factors influencing financial sustainability, analysis of financial sustainability, indicators of assessing the financial sustainability of an enterprise, directions of improving financial sustainability.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
1 ТЕОРЕТИЧІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1 Сутність та основні характеристики фінансової стійкості підприємства	11
1.2 Методичний підхід до оцінювання фінансової стійкості підприємства	22
Висновки до розділу 1	32
2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПрАТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПЛИТКОВИЙ ЗАВОД»	33
2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод».....	33
2.2 Оцінювання фінансового стану підприємства	43
2.3 Фінансова стійкість підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища.....	54
Висновки до розділу 2	67
3 НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПрАТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПЛИТКОВИЙ ЗАВОД»	68
3.1 Рекомендації щодо покращення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища	68
3.2 Обґрунтування доцільності впровадження запропонованих заходів	80
Висновки до розділу 3	90
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	94
ДОДАТКИ.....	99

ВСТУП

У реаліях сучасної економіки господарська діяльність будь-якого підприємства перебуває у фокусі уваги різноманітних контрагентів ринкових відносин, які опосередковано або безпосередньо зацікавлені в результатах його функціонування.

З переходом економіки на ринкові засади господарювання змінилися умови ефективного функціонування підприємств та організацій. Сьогодні для забезпечення виживання підприємствам потрібно не тільки підвищувати ефективність свого виробництва, забезпечуючи конкурентоспроможність продукції та послуг, впроваджуючи нові, більш ефективні форми господарювання та управління, а й розуміти, знати, уміти і давати реальну оцінку фінансового стану, як власному підприємству, так і своїм уже існуючим, а також потенційним конкурентам.

Однак для забезпечення успішного функціонування підприємства в умовах ринку реально оцінити тільки лише фінансовий стан підприємства - недостатньо. Стабільність діяльності і, головне, підвищення конкурентоспроможності компанії, забезпечується правильним і грамотним управлінням фінансовою стійкістю

Фінансова стійкість підприємства є важливим параметром, що показує її поточний стан і наявність можливостей для подальшого розвитку, тому фінансову стійкість відносять до числа найбільш важливих показників діяльності будь-якої організації.

Фінансова стійкість характеризується співвідношенням величини активів і пасивів підприємства, тобто можливістю погашення наявних зобов'язань, і визначає наявність перспектив подальшого розвитку підприємства - його високий рівень показує платоспроможність і кредитоспроможність господарюючого суб'єкта, а також його інвестиційну привабливість.

Дослідженням питанням фінансової стійкості підприємства займались безліч науковців, серед яких Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька

Н.Ю., Русіна Ю.О., Полозук Ю.В., Савельєва А.О. та інші, які висвітлили економічну сутність предмета дослідження, методів управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю, зокрема статті в періодичних виданнях, науково-практичних конференціях та матеріали власних досліджень.

Метою дипломної роботи є формування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо забезпечення фінансової стійкості підприємства та шляхів її покращення.

Поставлена мета конкретизується низкою **завдань**:

- розглянути теоретичні засади фінансової стійкості підприємства;
- дослідити методи оцінки фінансової стійкості підприємства;
- надати загальну характеристику діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод»;
- оцінити фінансовий стан підприємства;
- провести аналіз фінансової стійкості підприємства;
- розробити заходи щодо покращення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища;
- обґрунтувати доцільність впровадження запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є фінансова стійкість підприємства.

Предметом дослідження є механізм забезпечення фінансової стійкості організації та шляхів її зміцнення.

База дослідження - ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Теоретичною основою дослідження були взяті законодавчо-нормативна база, яка визначає порядок функціонування організацій по всій країні, без обмеження за географічними показниками в умовах ринкової економіки; праці українських економістів.

Методи дослідження. У роботі використовувалися різні методи і прийоми економічного дослідження: метод групувань, методи фінансового аналізу, балансовий метод, коефіцієнтний аналіз, метод порівняння.

Практична значущість. Практична значущість дослідження ґрунтується на рекомендаціях, запропонованих для аналізованого підприємства. Запропоновані рекомендації щодо підвищення фінансової стійкості можуть бути впроваджені в практичну діяльність підприємства.

1 ТЕОРЕТИЧІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність та основні характеристики фінансової стійкості підприємства

У поточних умовах стану економіки виробничо-господарська діяльність будь-якого підприємства виявляється предметом уваги величезної кількості учасників ринкових відносин (від державних органів до комерційних організацій і приватних осіб), які мають зацікавленість у результатах його господарської діяльності. На підставі доступності цієї облікової інформації вони планують оцінити фінансовий стан і становище компанії на ринку.

Основним інструментом для цієї дії є фінансовий аналіз підприємства загалом, завдяки якому можна об'єктивно оцінити, як зовнішні, так і внутрішні зв'язки аналізованого об'єкту, і далі на основі цих результатів ухвалити виважені рішення стосовно його становища на ринку та конкурентоспроможності.

Стабільне функціонування компанії в тривалій перспективі дає змогу судити про його фінансовий стан, структуру пасивів і активів, а також рівень ефективності використання кредитних ресурсів і коштів інвесторів.

Як відомо, під час реалізації стратегії розвитку компанія діє в площині з 4 координат: внутрішні сили і слабкості, а також зовнішні можливості та загрози. У сучасних умовах, коли прогнозування дій суб'єктів зовнішнього середовища ускладнене, компанії в будь-якому разі необхідно не тільки прагнути забезпечити стійкий стан, а й створити основу для сталого розвитку. Організація як система не може перебувати в статичному положенні, а повинна мати основу для розвитку. Саме фінансова стійкість є однією з ключових складових, що формують комплексне поняття стійкості компанії. При цьому саме поняття «фінансова

стійкість» має більше оціночних характеристик діяльності порівняно з поняттям «платоспроможність».

Для розкриття сутності поняття «фінансова стійкість підприємства», звернемося до дослідження сутності поняття фінансова стійкість на основі аналізу визначень поняття, представлених у різних джерелах. Деякі визначення поняття «фінансова стійкість підприємства» наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Зміст поняття «фінансова стійкість підприємства»

Автор, джерело	Визначення сутності фінансової стійкості
Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. [1, с. 305]	визначається як здатність раціонально використовувати фінансові ресурси, раціональне управління ними, наявність власних коштів, стабільна прибутковість та забезпечення тривалого відтворювального процесу.
Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. [2, с. 93]	Це більш формальний опис фінансової ситуації, спроможність компанії розвиватися та функціонувати, забезпечувати фінансову незалежність і підтримувати ліквідність своїх акцій та активів, тобто забезпечити розумність інвестицій компанії та її платоспроможність.
Савельєва А.О. [3]	це комплексна характеристика фінансового стану компанії, процес взаємодії зовнішніх і внутрішніх впливів, що відображає досягнення фінансової рівноваги та здатність не тільки підтримувати основні характеристики фірми на належному рівні протягом певного періоду часу, але й функціонувати та розвиватися.
Цал-Цалко Ю.С. [4, с. 330]	Фінансова стійкість - це стан активів компанії, який забезпечує її достатню платоспроможність.
Заюкова М.С. [5, с. 13]	це широка категорія, яка вимірює фінансовий стан компанії та фінансові результати діяльності, його здатність відповідати за своїми зобов'язаннями та забезпечувати розвиток своєї комерційної діяльності, зберігаючи при цьому кредитоспроможність і платоспроможність.
Кремень В.М., Щепетков С.Я. [6, с. 108]	це здатність компанії функціонувати та розвиватися, підтримуючи баланс між активами та пасивами в мінливому внутрішньому та зовнішньому середовищі.
Кривицька О.Р. [7, с. 138]	Фінансова стійкість - це результат генерування компанією прибутку, достатнього для її розвитку, що є фундаментальною характеристикою її фінансової незалежності.
Марцин В.С. [8, с. 27]	здатність компанії безперервно розвиватися, зберігаючи при цьому свою фінансову безпеку в умовах високого рівня ризику у внутрішньому та зовнішньому середовищі для максимізації фінансових показників та забезпечення довгострокового зростання.
Савицька Г.В. [9, с. 611]	це здатність функціонувати та розвиватися, підтримуючи баланс активів і пасивів у мінливому зовнішньому і внутрішньому середовищі та забезпечуючи постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість при прийнятному рівні ризику.
Філімоненко О.С. [10, с. 344]	Фінансова стійкість означає, що активів компанії достатньо для покриття її зобов'язань, тобто компанія є платоспроможною.

Сформовано автором за [1-10]

Отже, узагальнюючи вищесказане, справедливим є твердження, що фінансовий стан підприємства слугує характеристикою його фінансових ресурсів, їх ефективного розподілу та використання для забезпечення динамічного розвитку на основі зростання при збереженні певних умов забезпечення зобов'язань перед контрагентами в умовах допустимого рівня ризику.

Тому фінансова стійкість підприємства формується в процесі усієї підприємницької діяльності і є головним компонентом його загальної стійкості, визначаючи необхідність ефективного управління.

Автори зарубіжних країн, які досліджують фінансову стійкість і оцінюють її в організаціях, допустимо розподілити на такі групи за періодами дослідження [14]:

- до періоду 1990 рр. - В. Бівер, Е. Альтман, Г.Т ішоу, Р. Ліс, Дж. Фостер, і виведені ними моделі;
- після періоду 1990 рр. - нові методи оцінки фінансової стійкості організації з урахуванням ризику: трифакторна logit-модель Джу-Ха, Техонга (2000 рр.);
- логістична модель Ліна-П'ессе (2004), модель Альтмана-Сабато (2007 р.).

Зарубіжні підходи до оцінки фінансової стійкості організації акцентують увагу на фінансовій незалежності організації. Критеріями оцінки є показники ліквідності, левериджу, ринкової вартості, прибутковості та рентабельності.

Під час аналізу зарубіжних джерел було виявлено, що стійкість організації в довгостроковій перспективі визначається її прибутковістю, а рентабельність дає змогу оцінити ефективність управління підприємством і раціональність прийнятих управлінських рішень. Аналіз оборотності оборотних коштів відображає ефективне використання майна.

Сьогодні структура фінансових ресурсів повинна мати високий рівень гнучкості, можливості залучення зовнішніх запозичень для успішного розвитку своєї діяльності.

У сучасних умовах підприємство здійснює свою діяльність у середовищі, яке складається із сукупності різноманітних чинників, що впливають на стабільність

функціонування господарюючого суб'єкта. На деякі з цих факторів підприємство в змозі вплинути, а на деякі не може. Вплив цих факторів на діяльність господарюючого суб'єкта може бути, як позитивним, так і негативним.

Виходячи з того, які чинники впливають на стійкість господарюючого суб'єкта виділяють такі види стійкості [11]:

- внутрішню;
- зовнішню;
- загальну;
- успадковану;
- фінансову.

Внутрішня стійкість, зумовлена станом динаміки виробничого процесу, який сприяє стабільній та ефективній роботі підприємства.

Зовнішня стійкість визначається функціонуванням підприємства у стійкому економічному середовищі, яке забезпечується в результаті роботи системи управління ринковою економікою в рамках усієї держави.

Успадкованою називають стійкість, запорукою існування якої є сформований протягом певного часу запас міцності, що дає змогу підприємству організувати захист від негативного впливу чинників зовнішнього середовища.

Загальна стійкість визначається організацією процесу виробництва та його матеріально-технічним рівнем, комплексом управління та праці. Запорукою стійкості такого типу виступає рух фінансових потоків, за рахунок яких утворюється прибуток і подальше вдосконалення виробництва.

Фінансова стійкість досягається за рахунок упевненої переваги обсягу доходів над витратами, і наявності у підприємства ресурсного потенціалу, здатного створювати безперешкодне переміщення фінансових коштів, тим самим сприяючи підвищенню ефективності процесу випуску продукції, що забезпечить безперервність функціонування підприємства.

Увесь обсяг чинників, здатних впливати на фінансово-економічне становище організації за характером виникнення, можна класифікувати як зовнішні та внутрішні.

Головна особливість факторів зовнішнього середовища - це нездатність організацій впливати на них, а можна лише пристосовуватися під них і заздалегідь розробляти стратегії нейтралізації ймовірних негативних наслідків у майбутньому.

На відміну від зовнішніх чинників, чинники внутрішнього середовища є підконтрольними організації і залежать від грамотного керівництва внутрішніми процесами на підприємстві.

Існують й інші думки стосовно поділу чинників за групами.

Таким чином, на думку низки авторів фактори слід розділяти [13]:

- залежно від їх складу - на основні та другорядні;
- виходячи з їх структури - на складні та прості;
- залежно від важливості результату - на основні та другорядні;
- за часом - на тимчасові та перманентні.

Виходячи з впливу, що чиниться, чинники видається можливим розділити на еволюційні та революційні. Еволюційні чинники чинять більш делікатний вплив, до числа таких чинників можна віднести збільшення або зниження попиту на деякі умови, а також ослаблення або загострення конкурентної боротьби.

Фактори зовнішнього середовища включають різноманітні природні катаклізми, прориви науково-технічного характеру, непередбачені негативні зміни на фінансових ринках, які в більшості випадків спричиняють глобальні наслідки на рівні всієї країни або світу.

Отже, узагальнивши відомості, отримані з наукових праць різних авторів, отримано узагальнене уявлення про те, що чинники класифікуються за місцем виникнення на зовнішні, які не підвладні волі організації, і внутрішні, які перебувають у залежності від дій господарюючого суб'єкта.

На рис. 1.1 відображено фактори зовнішнього середовища підприємства, які впливають на його платоспроможність і фінансову стійкість.

Вплив чинників зовнішнього середовища визначається макроекономічною ситуацією в державі, таким чином їх формування не залежить від функціонування підприємства. У складі сукупності чинників зовнішнього середовища варто виокремити низку таких економічних чинників: рівень інфляції, стан ринку та

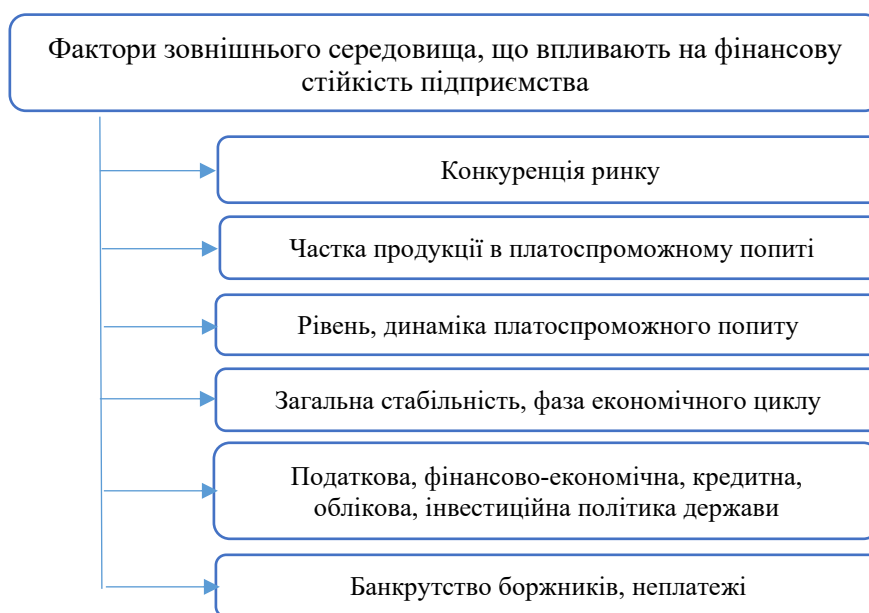

Рисунок 1.1 – Фактори зовнішнього середовища, що впливають на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства
Сформовано автором за [11-13]

ситуація, що склалася на ньому, конкурентна боротьба, рівень економічного розвитку країни, умови для інвестування, умови оподаткування.

До фінансових чинників зовнішнього середовища варто відносити грошово-кредитну політику і рівень облікової ставки.

До соціально-політичних чинників зовнішнього середовища можна віднести: ступінь стійкості на соціально-політичному рівні, наявність або відсутність безробіття, чисельність і склад населення країни, наявність платоспроможного попиту, рівень життя громадян тощо.

До групи факторів зовнішнього середовища можна віднести науково-технічні чинники. До них зараховують: ступінь розвитку в державі науки і техніки, темпи впровадження інновацій, співробітництво держави з іншими країнами щодо науково технічної сфери тощо.

Одним з основних чинників зовнішнього середовища виступає економічна ситуація в державі. Виходячи з того, на якому етапі економічного розвитку перебуває держава, будуть змінюватися такі показники як, дохідність і прибутковість підприємств, темпи зростання валового національного продукту.

Таким чином, кризове становище, що склалося, спричинить погіршення ліквідності та платоспроможності господарюючих суб'єктів, а це, своєю чергою, чинитиме негативний вплив на фінансово-економічну стабільність підприємства.

Крім того, в умовах кризи збільшується ступінь впливу на величину чистого прибутку підприємства такого фактора, як інфляція. Це вестиме до зниження величини фінансових коштів організації та погіршення фінансово-економічного становища господарюючого суб'єкта.

Величина платоспроможного попиту, також, чинить істотний вплив на фінансове становище організації. Збільшення рівня попиту сприяє вдосконаленню та розвитку процесу діяльності організації. Своєю чергою, зменшення рівня попиту тягне за собою посилення конкурентної боротьби.

Такий фактор зовнішнього середовища як конкуренція може впливати на обрану організацією політику її функціонування та розвитку, а також на структурні зміни на ринку.

Економічні та фінансові чинники становлять найбільшу небезпеку для фінансово-економічного стану підприємства, оскільки їхній спільний вплив здатний чинити негативний вплив на фінансову стійкість підприємства і тягнуть за собою його банкрутство.

На рис. 1.2 відображено фактори внутрішнього середовища підприємства, що впливають на його платоспроможність і фінансову стійкість.

Фактори внутрішнього середовища являють собою суб'єктивні фактори, і на них, на відміну від зовнішніх, представляється можливим для організації впливати.

Рентабельність власного капіталу є одним із головних індикаторів ефективності використання наявних ресурсів підприємства, перебуває в залежності від певних чинників, до яких можна віднести ступінь рентабельності продажів, структуру капіталу підприємства.

Проводячи роботу, спрямовану на управління цими факторами, організації можуть сприяти створенню стабільного фінансово-економічного становища.

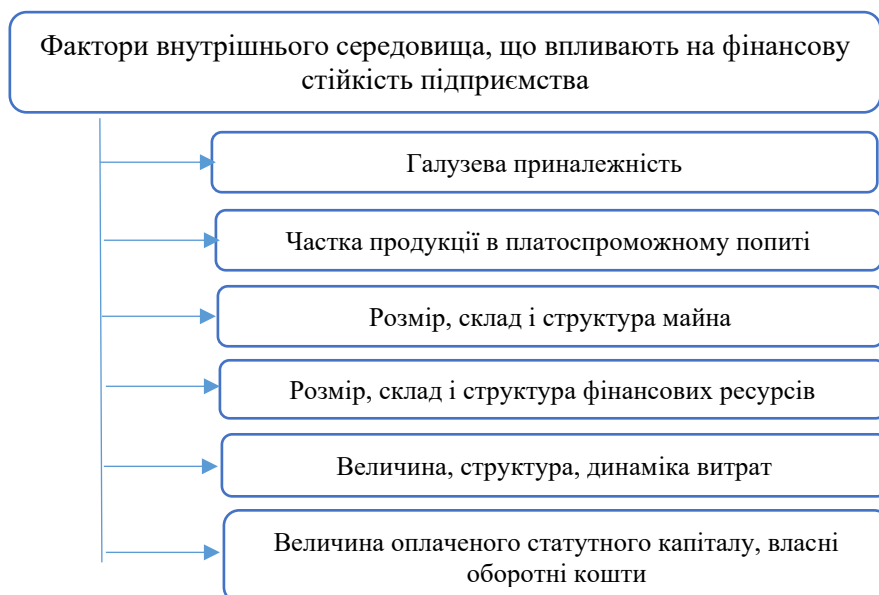

Рисунок 1.2 – Фактори внутрішнього середовища, що впливають на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства

Сформовано автором за [11-13]

У багатьох наукових роботах банкрутство організації розглядається як підсумок негативного впливу сукупностей чинників зовнішнього і внутрішнього середовища. Причому частка внеску в цей негативний вплив різниться - у державах із високою стабільністю економічної та політичної системи до стану банкрутства підприємства в більшій частці причетні чинники внутрішнього середовища.

Сукупність факторів внутрішнього середовища підприємства можна поділити на три групи [33]:

- організаційно-управлінські;
- виробничі (технологічні);
- фінансові.

Складовими першої групи є організаційні фактори, які діють на рівні організації, загалом. Складають цю групу такі чинники, як результативність менеджменту організації, активність організації та сформована в неї репутація, її новаторська та інвестиційна робота, облікова політика підприємства, обрана стратегія функціонування підприємства тощо. Ці фактори визначають імовірне становище підприємства в конкурентній боротьбі.

Виробничими називають фактори, вплив яких зумовлений виробничою діяльністю підприємства. Свій прояв вони знаходять у специфіці процесу виробництва, собівартості, конкурентоспроможності і величини попиту на продукцію, що випускається. До таких факторів належать застосування передових способів випуску продукції, протяжність постачальницького, виробничого і збутового циклів, витрати на виробництво, ефективність застосування робочої сили, рівень кваліфікації співробітників тощо.

Фактори внутрішнього середовища фінансового характеру передбачають встановлення системи управління джерелами фінансових ресурсів організації, для створення умов наявності стійкого фінансового стану господарюючого суб'єкта, який відображається в можливості ним вести свою діяльність безперервно, мати необхідний ступінь прибутковості та бути платоспроможним. Фактори, які належать до цієї групи, представляють елементи, що становлять фінансово-економічну стійкість господарюючого суб'єкта, а саме: стан, розподіл і застосування фінансових ресурсів підприємства. і застосування фінансових ресурсів підприємства.

На основі врахування економічної сутності фінансової стійкості підприємства було виокремлено та систематизовано фактори фінансової стійкості підприємства, які наведено в табл. 1.2 [34].

Таблиця 1.2 – Фактори фінансової стійкості підприємства

Функціональна сфера управління	Зовнішні	Внутрішні
Сфера маркетингу і збуту	Рівень конкуренції на ринку Обіг готової продукції	Диверсифікація продукції Конкурентоспроможність продукції
Сфера виробництва	Якість і вартість виробничих ресурсів	Моральний і фізичний знос обладнання
	Державна політика у сфері підтримки промислового виробництва	Навички співробітників і культура компанії
		Рівень витрат на виробництво та реалізацію продукції
Сфера фінансування	Різноманітність і доступність джерел фінансування	Рентабельність продукції Платоспроможність компанії
	Швидкість обороту дебіторської заборгованості	Швидкість обороту дебіторської заборгованості

Сформовано автором за [34]

Таким чином, фінансові результати, рівень прибутковості бізнесу визначаються ефективністю управління активами та пасивами підприємства. Інформаційною базою аналізу ефективності управління елементами, що формують фінансовий стан підприємства, є бухгалтерський облік, що охоплює весь спектр його фінансово-господарської діяльності.

Для кращого розуміння фінансової стійкості розглянемо основні її класифікації [12].

За характером виникнення виділяють фінансову стійкість:

- абсолютну (мається на увазі стійкість, фактично досягнута в поточному періоді за відсутності відхилень від заданої. При цьому важливо врахувати, що досягнення високого рівня фінансової стійкості не повинно бути високого рівня фінансової стійкості не повинно порушувати обрану довгострокову стратегію);
- нормативну, тобто закладену у фінансовому плані підприємства на рік. Фінансове планування - це основа управління фінансовою стійкістю.

За способами управління фінансову стійкість розрізняють:

- консервативну, характерну для підприємств з обережною фінансовою політикою. Підприємство зводить до мінімуму обсяг позикових коштів;
- прогресивну, яка характерна для підприємств з високою часткою ефективно використовуваного позикового капіталу.

Цікавою є класифікація фінансової стійкості з позиції корисності:

- активна стійкість, спрямована на поліпшення фінансових результатів діяльності та виконання завдань довгострокового розвитку підприємств;
- пасивна стійкість, спрямована на вирішення більш загальних і порівняно швидко здійснюваних завдань, що не передбачає серйозного втручання в процес виробництва.

Складемо таблицю щодо класифікації фінансової стійкості (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Класифікація фінансової стійкості

Ознака	Вид
За характером виникнення	– абсолютна стійкість – нормативна стійкість
За способами управління	– консервативна стійкість – прогресивна стійкість
З позиції корисності	– активна стійкість – пасивна стійкість

Сформовано автором за [12]

Ми вважаємо, що класифікація факторів впливу на фінансову стійкість за місцем виникнення є найбільш поширеною і може бути використана будь-яким підприємством, незалежно від специфіки його діяльності. У цьому контексті ми визначили основні категорії факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства (рис. 1.3).

Рисунок 1.3 – Характеристика фінансової стійкості підприємств

Сформовано автором

Отже, у сучасній літературі з фінансового менеджменту та аналізу фінансова стійкість підприємства розглядається як [39]:

1) стабільне функціонування підприємства в поточному періоді, що виражається у здатності підприємства здійснювати основні та додаткові види діяльності, функціонувати і розвиватися, певному стані рахунків підприємства;

2) стабільна робота підприємства в перспективі, коли господарюючому суб'єкту характерні ефективні вкладення в активи, забезпеченість фінансовими ресурсами, інвестиційна привабливість за допустимого рівня ризику;

3) можливість підприємства відповідати за своїми боргами і зобов'язаннями до призначених строків, відсутність у нього простроченої заборгованості;

4) забезпеченість джерелами фінансування.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що на сьогодні фінансова стійкість визначає фінансове становище організації на ринку, її платоспроможність і конкурентоспроможність. Найважливішою умовою успішного розвитку організації є оцінка її фінансової стійкості та визначення базових напрямів її підвищення.

1.2 Методичний підхід до оцінювання фінансової стійкості підприємства

Особливу увагу, у процесі аналізу фінансового стану організації, приділяється аналізу й оцінці фінансової стійкості господарюючого суб'єкта. Аналіз цих показників дає можливість оцінити конкурентоспроможність, перспективи і можливості в діловому співробітництві, а також зрозуміти, наскільки організація здатна враховувати інтереси зовнішніх користувачів інформації, партнерів, державних і кредитних організацій тощо.

При проведенні оцінки фінансової стійкості необхідний аналіз платоспроможності, який дає змогу зрозуміти, наскільки господарюючий суб'єкт надійний. Платоспроможність є важливим показником фінансового стану та рівня фінансового ризику організації, показує її можливість погашати боргові зобов'язання власними коштами. При цьому аналіз ліквідності оборотних активів

організації відображає обсяг грошових коштів для погашення короткострокових зобов'язань. Будучи частиною фінансового аналізу, аналіз показників фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності дає змогу керівництву підприємств вживати необхідних заходів за їхніми результатами для поліпшення фінансового стану господарюючого суб'єкта. Результати цього аналізу необхідні як для власників, так і керівництва організації, кредиторів, постачальників, інвесторів і податкових служб [15].

Мета аналізу фінансової стійкості – визначення пропорційності управління та використання коштів організації з року в рік.

Фундаментальні завдання аналізу фінансової стійкості:

- аналіз платоспроможності;
- підбір методик, що сприяють поліпшенню показників фінансової стійкості;
- розробка заходів щодо підвищення ефективності використання коштів;
- прогноз фінансових показників за запропонованими рекомендаціями.

Розрахунок показників фінансової стійкості виконується на основі бухгалтерської звітності, а саме:

- бухгалтерський баланс;
- звіт про фінансові результати.

На сьогодні існує безліч методик аналізу фінансової стійкості організацій - усі вони ґрунтуються на двох підходах: традиційному та комплексному (рис. 1.4 та 1.5).

Перевага методів традиційного підходу: доступність і наочність результатів аналізу. Джерела інформації для цих методів - звіт про фінансові результати та бухгалтерський баланс.

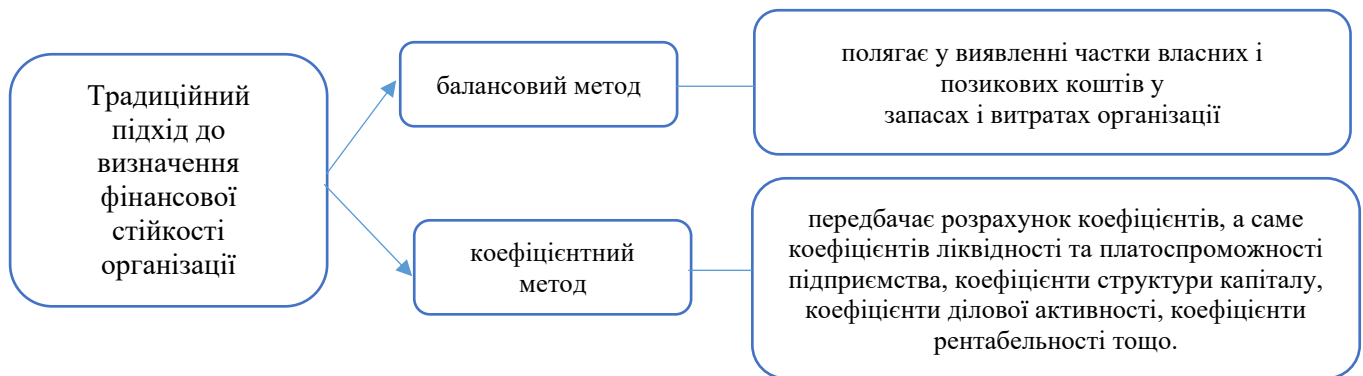

Рисунок 1.4 – Традиційний підхід до визначення фінансової стійкості організації

Сформовано автором за [35-36]

Недоліки методів традиційного підходу: неможливість визначити причину погіршення показників фінансової стійкості організації.

Рисунок 1.5 – Комплексний підхід до визначення фінансової стійкості організації

Сформовано автором за [35-36]

Перевага методів комплексного підходу: більш об'єктивно проводиться оцінка фінансової стійкості та дає змогу розробити методику модернізації проблемних аспектів.

Недоліки методів комплексного підходу: складність використання, збір великої кількості інформації для розрахунку, підбір структури та складу комплексного підходу для кожної галузевої належності.

До найбільш часто використовуваних методів належать [21-23]:

1. Аналіз абсолютних показників - це аналіз фінансової звітності: структури фінансових активів, джерел фінансування, виручки від реалізації та прибутку. Він читає фінансову звітність і оцінює статті балансу на початок і кінець періоду.

2. Відносні фінансові показники це коефіцієнти абсолютних (або інших відносних) показників, тобто відношення кількості одиниць одного показника до кількості одиниць іншого показника [23].

3. Горизонтальний (часовий) аналіз. Він порівнює кожну звітну статтю з попереднім періодом, що дозволяє виявити тенденції в статтях або групах статей балансу і розрахувати базовий темп зростання (приросту). Цей аналіз ґрунтується на порівнянні динаміки всіх статей балансу або звіту про прибутки і збитки з базовим роком, припускаючи, що фінансові показники прийняті за 100 %. Таким чином, звітні таблиці складаються в індексній формі, що дозволяє більш детально проаналізувати динаміку показників і визначити темпи зростання статей, які підлягають відображенню у звітності.

4. Вертикальний аналіз - подання фінансового звіту у вигляді відносних показників, які дозволяють побачити внесок кожної статті балансу в загальний підсумок і дають уявлення про структуру основних підсумків у фінансовій звітності. Наприклад, сума активу становить 100% і розраховується частка кожного активу в загальному підсумку. Те саме стосується і зобов'язань. У вертикальному аналізі звіту про прибутки та збитки продажі відображаються на рівні 100%. Більш глибокі висновки можна зробити, склавши таблицю зі звітними даними у відсотках за кілька років. Це дозволяє проаналізувати динаміку структурних змін. Обов'язковою частиною аналізу є динамічні ряди цих величин, які можна використовувати для моніторингу та прогнозування структурних змін у складі активів та джерел їх задоволення [21].

5. Горизонтальний і вертикальний аналізи доповнюють один одного. Тому на практиці можна складати аналітичні таблиці, які ілюструють як структуру форми попереднього звіту, так і динаміку окремих показників.

6. Провідним методом аналізу фінансового стану є розрахунок фінансових (аналітичних) коефіцієнтів, затребувані різними групами користувачів: акціонерам, аналітикам, менеджерам, кредиторам та ін. Аналіз таких відносних показників полягає в обчисленні співвідношень між окремими статтями звіту або статтями в різних форматах звітності та визначенні взаємозв'язків між ними. Фінансові коефіцієнти - це співвідношення між одним показником звітності та іншим. Аналіз фінансового стану за допомогою фінансових коефіцієнтів - це порівняння результатів діяльності компанії за поточний рік з відповідними коефіцієнтами за попередні роки та визначення загальних тенденцій розвитку компанії за кожним коефіцієнтом.

7. Трендовий метод полягає у порівнянні кожного звітного моменту з кількома попередніми періодами та визначенні тренду. Тренд використовується для визначення можливих майбутніх значень показників і, таким чином, для проведення перспективного аналізу.

8. Факторний метод аналізує наслідки та окремі фактори (причини) результативного показника, використовуючи детерміновані та стохастичні методи дослідження. Багато математичних методів, таких як кореляційний аналіз, регресійний аналіз та інші, були введені в аналітичну розробку значно пізніше [22].

9. Методи економічної кібернетики та оптимального програмування, економічні методи, методи дослідження операцій і теорії прийняття рішення, безумовно, можуть знайти безпосереднє застосування в рамках фінансового аналізу. Сьогодні майже неможливо розглядати прийоми та методи певної дисципліни як такі, що належать лише цій дисципліні. Аналогічно, фінансовий аналіз використовує різні методи і прийоми, які раніше не застосовувалися.

Загальна методика оцінки фінансової стійкості передбачає реалізацію наступних етапів (рис. 1.6) [17].

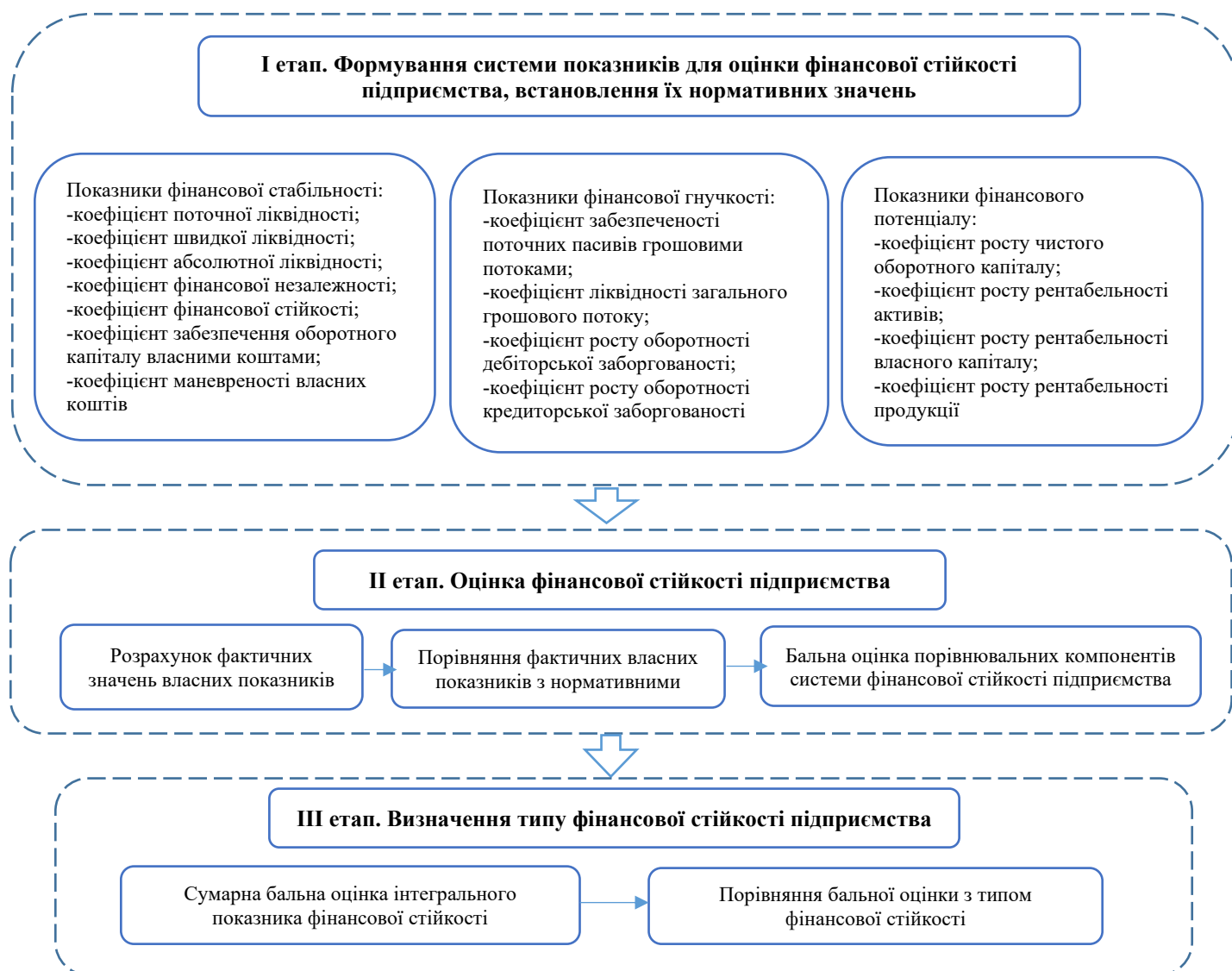

Рисунок 1.6 – Найважливіші етапи методики оцінки фінансової стійкості
Сформовано автором за [37-38]

1. Підготовка сукупності відносних показників фінансової стійкості з урахуванням галузевої специфіки виробництва підприємства.
2. Розрахунок відносних показників і подальша оцінка фактично отриманих результатів. Часткові показники формуються в групу з трьома індикаторами фінансової стійкості. Кожен індикатор відповідає за певний фактор економічного суб'єкта. Отримані значення зіставляються з нормативними галузевими та отримують різні бали.
3. Встановлення типу фінансової стійкості підприємств на підставі інтегрального показника; далі бальні значення трьох індикаторів фінансової

стійкості підсумовуються в один показник. І в кінцевому підсумку політика управління фінансовою стійкістю підприємства визначається залежно від типу його фінансової стійкості.

Фінансовий стан компанії визначається співвідношенням між власними запасами та джерелами інвестицій. З чого було сформовано чотири типи фінансової стійкості підприємства, представлені на рис. 1.7 [12].

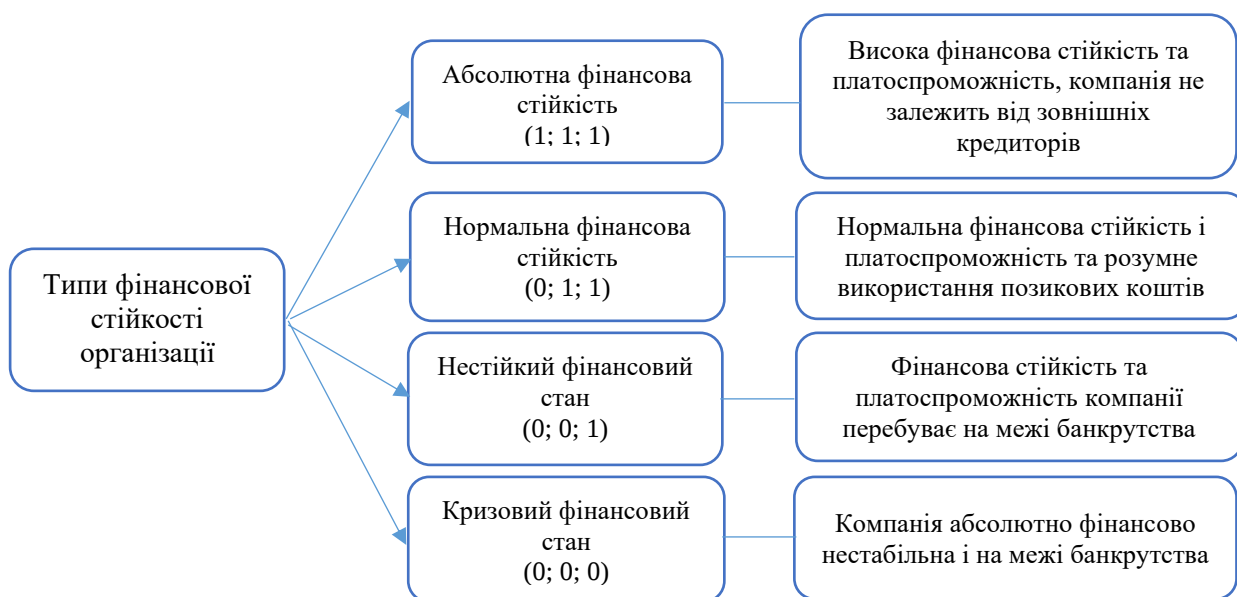

Рисунок 1.7 – Типи фінансової стійкості організації

Сформовано автором за [12]

Аналіз літератури дає змогу зробити висновок, що більшість авторів виокремлюють схожі коефіцієнтні та абсолютні показники оцінки фінансової стійкості. Для прикладу наведемо показники оцінки двох авторів К. Ільїної (табл. 1.4) [18] і Савицької Г.В. (табл. 1.6) [9].

Таблиця 1.4 – Показники оцінки фінансової стійкості організації за К. Ільїною

Показник	Формула обчислення	Норматив
1	2	3
Коефіцієнт фінансової незалежності (Кнез)	<i>Власний капітал / активи</i>	0,50 – 0,80
Коефіцієнт фінансового ризику (Кф.р.)	<i>Позичений капітал / власний капітал</i>	0,25 – 1,00
Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман)	<i>Власні оборотні кошти / власний капітал</i>	Зростання

Продовження табл. 1.4

1	2	3
Коефіцієнт співвідношення оборотних та необоротних коштів (Ко/н)	<i>Оборотні активи / необоротні активи</i>	Зростання
Коефіцієнт співвідношення загальних зобов'язань та сумарних активів (Кз.з)	<i>Загальні зобов'язання/ активи</i>	0,20 – 0,50
Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань до активів (Кд.з.)	<i>Довгострокові зобов'язання/ активи</i>	0,20 – 0,50
Коефіцієнт співвідношення довгострокових зобов'язань і довгострокових (необоротних) активів (К д.з.д.а.)	<i>Довгострокові зобов'язання / необоротні активи</i>	0,20 – 0,50
Коефіцієнт покриття відсотків (К%)	<i>Прибуток до оподаткування та виплати відсотків / відсотки за користування кредитом</i>	> 1,00
Коефіцієнт поточної ліквідності (К пот.л.)	<i>Оборотні активи / поточні зобов'язання</i>	> 2,00
Коефіцієнт критичної ліквідності (К	<i>(Оборотні активи – запаси) / поточні зобов'язання</i>	0,70 – 0,80
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабс.л.)	<i>(Грошові кошти + Еквівалент грошових коштів) / поточні зобов'язання</i>	0,20 – 0,35
Коефіцієнт забезпеченості запасами (Кз.з.)	<i>Власні оборотні кошти/запаси</i>	Зростання
Запас фінансової стійкості (ЗФС)	<i>(Виручка – точка беззбитковості у грошові формі) / виручка</i>	Зростання
Маржинальний дохід (МД)	<i>Постійні витрати + чистий прибуток</i>	Зростання
Операційний важіль (ОВ)	<i>Маржинальний дохід / чистий прибуток</i>	Зростання
Фінансовий ризик (ФР)	<i>Власні кошти / позичені кошти</i>	Зменшен ня

Сформовано автором за [18]

Таким чином, за К. Ільїною фінансова стійкість визначається шляхом розрахунку відносних показників у порівнянні з нормативними значеннями. Розраховані коефіцієнти використовуються для формування підсумкової таблиці, яка визначає рівень фінансової стійкості підприємства (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 – Матриця визначення рівня фінансової стійкості підприємства

Критерії оцінки	Надійно	Достатньо	Критично
Структура капіталу			
Ліквідність			
Коефіцієнт забезпеченості запасами			
Запас фінансової стійкості			
Врахування бізнес-ризиків в тому числі операційного важеля			
Врахування фінансового ризику			

Сформовано автором за [18]

Якщо більшість показників компанії є надійними, це свідчить про надійну фінансову стабільність. Аналогічно, адекватні показники свідчать про адекватну фінансову стійкість, а критичні показники - про критичну фінансову стійкість.

Таблиця 1.6 – Показники оцінки фінансової стійкості організації за Савицькою Г.В.

Показник	Формула обчислення	Норматив
Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{фз} = (p. 1595 + p. 1600 + p. 1615 + p. 1620 + p. 1630 + p. 1690) / (p. 1400 + p. 1415)$	0,4 - 0,6
Коефіцієнт поточної заборгованості	$K_{пз} = (p. 1600 + p. 1615 + p. 1620 + p. 1630 + p. 1690) / p. 1900$	0,1 - 0,2
Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності (Коефіцієнт фінансової стійкості)	$K_{фс} = (p. 1400 + p. 1415 + p. 1595) / p. 1900$	0,75 - 0,9
Коефіцієнт покриття боргів власним капіталом (коефіцієнт платоспроможності)	$K_{пб} = (p. 1400 + p. 1415) / (p. 1400 + p. 1415 + p. 1595)$	$\geq 0,7$
Коефіцієнт фінансового левириджу або коефіцієнт фінансового ризику	$K_{фл} = (p. 1595 + p. 1695) / p. 1900$	0,5 - 0,8

Сформовано автором за [9]

Методики цих авторів мають різні часткові показники фінансової стійкості. Позначення показників коефіцієнтів відрізняється, також, як і їхні назви.

На сьогодні використовується низка методів до аналізу фінансової стійкості суб'єкта економічної діяльності, найбільшого поширення набув коефіцієнтний метод (табл. 1.7).

Таблиця 1.7 – Коефіцієнти визначення фінансової стійкості підприємства

Назва коефіцієнта	Формула для розрахунку	Нормативне значення
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	$Ka = BK / BB$ BK – сума власного капіталу; BB – валюта балансу	0,5-0,7
Коефіцієнт фінансової залежності	$Kфз = BB / BK$	1,4-2
Коефіцієнт фінансової стійкості	$Kфс = BK / ЗК$ ЗК – сума залученого капіталу	> 1
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	$KсЗКіBK = ЗК / BK$	< 1
Коефіцієнт стійкості фінансування	$Kст.ф = (BK + ДЗ) / BB$ ДЗ – довгострокові зобов'язання	0,7-0,8
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	$Kкзк = (ДЗ + ПЗ) / BB$ ПЗ – сума поточних зобов'язань	< 0,5
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	$KзВОбз = (BK - НА) / ОБА$ НА – вартість необоротних активів; ОБА – вартість оборотних активів	> 0,1
Коефіцієнт залучених коштів	$Kзк = ПЗ / ОБА$	зниження

Сформовано автором за [12, 19-20]

Нормативне значення коефіцієнтів фінансової стійкості визначає, які коефіцієнти є фінансово прийнятними та безпечними. Доцільно встановлювати контрольні показники, виходячи з виду та масштабу господарської діяльності, а також особливостей галузі, в якій працює фірма.

Таким чином, визначено, що існують методики аналізу фінансової стійкості організацій, які ґрунтуються на традиційному та комплексному підходах. Комплексний підхід складніший за традиційний, але при цьому надає найширший спектр даних, на основі яких будується детальний аналіз господарської діяльності.

Висновки до розділу 1

Фінансова стійкість підприємства - це такий стан фінансових ресурсів, їх розміщення та використання, який забезпечує розвиток підприємства на основі зростання прибутку та активів при збереженні його платоспроможності та кредитоспроможності за прийнятного рівня ризику.

Фінансовий стан підприємства слугує характеристикою його фінансових ресурсів, їх ефективного розподілу та використання для забезпечення динамічного розвитку на основі зростання при збереженні певних умов забезпечення зобов'язань перед контрагентами в умовах допустимого рівня ризику.

Фінансова стійкість підприємства формується в процесі усієї підприємницької діяльності і є головним компонентом його загальної стійкості, визначаючи необхідність ефективного управління.

У сучасних умовах підприємство здійснює свою діяльність у середовищі, яке складається із сукупності різноманітних чинників, що впливають на стабільність функціонування господарюючого суб'єкта. На деякі з цих факторів підприємство в змозі вплинути, а на деякі не може. Вплив цих факторів на діяльність господарюючого суб'єкта може бути, як позитивним, так і негативним.

Виходячи з того, які чинники впливають на стійкість господарюючого суб'єкта виділяють такі види стійкості: внутрішню; зовнішню; загальну; успадковану; фінансову.

До найбільш часто використовуваних методів належать: метод абсолютних, відносних і середніх величин; метод порівняння; вертикальний аналіз; горизонтальний аналіз; трендовий аналіз; факторний аналіз; аналіз за допомогою фінансових коефіцієнтів; метод експертних оцінок.

Аналіз літератури дає змогу зробити висновок, що більшість авторів виокремлюють схожі коефіцієнтні та абсолютні показники оцінки фінансової стійкості. На сьогодні використовується низка методів до аналізу фінансової стійкості суб'єкта економічної діяльності, найбільшого поширення набув коефіцієнтний метод.

2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

ПрАТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПЛИТКОВИЙ ЗАВОД»

2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод»

ПрАТ «Харківський плитковий завод» - одна з найбільших українських компаній з виробництва керамічної плитки [24].

Найбільший в Україні виробник керамічної плитки має багату історію та довгий шлях розвитку. На початку Великої Вітчизняної війни будівництво заводу було майже завершено, за винятком плиткових складів, але завод не був введений в експлуатацію, оскільки державні кошти мали бути використані на оборону країни. Коли Харків був звільнений від нацистських окупантів, виявилося, що завод був фактично повністю зруйнований, і лише в 1946 році завдяки неймовірним зусиллям харків'ян він був піднятий з руїн, добудований і введений в експлуатацію.

Відповідно до наказу № 75 Народного комісаріату Радянського Союзу з будівництва підприємств важкої промисловості від 1 березня 1946 року, була введена в експлуатацію перша черга Харківського плиткового заводу потужністю 200 000 м² на рік. Завод розпочав випуск найважливішої для народного господарства продукції: керамічної плитки для підлоги, санітарно-технічної кераміки та ізоляторів.

Через три роки, у 1949 році, підприємство перейшло на випуск облицювальної кераміки для зовнішнього облицювання будівель і споруд.

Такі унікальні споруди, як Маріїнський палац у Києві та багато інших будівель облицьовані керамічною плиткою з Харкова.

У 1951-1956 роках компанія побудувала заводи з виробництва металочерепиці та фасадної плитки, і до 1956 року виготовила 2,5 млн м² плитки для підлоги та 1,1 млн м² фасадної плитки [24].

У 1966 році за дострокове виконання семирічного плану виробництва архітектурної кераміки, розширення виробництва і високі техніко-економічні показники завод був нагороджений орденом «Трудового Червоного Прапора».

У вересні 1994 року плитковий завод був перетворений з орендного і все ще державного підприємства в акціонерне товариство «Харківський плитковий завод», що означало, що він став сам собі господарем, і почався період ринкової реструктуризації та реформування [24].

У третьому тисячолітті завод інвестував значні кошти в модернізацію виробництва і встановив плідні зв'язки з низкою іноземних партнерів, зокрема з італійською компанією Bardieri & Tarozzi та іспанською Ferro.

Продукція Харківського плиткового заводу була відзначена нагородами в таких престижних національних конкурсах, як «Кращий вітчизняний товар року», «Ділова Україна», «Вища проба». У 2005 році завод став переможцем конкурсу «100 кращих товаровиробників України».

Однак життя не зупинилося. З кожним роком зростали не тільки обсяги виробництва, а й вимоги до якості продукції. У вересні 2005 року доля компанії докорінно змінилася: змінилися основні акціонери і виробництво перейшло до нового власника, але це не вплинуло ні на настрій колективу, ні на кількість виробленої продукції. З перших днів компанія почала впроваджувати ефективну систему управління виробництвом, що сприяло підвищенню якості керамічної плитки.

Значні ресурси були спрямовані на модернізацію фабрики та виведення всіх етапів виробництва на новий якісний рівень: на підприємстві впроваджено систему контролю якості, ефективність якої підтверджена сертифікацією ISO. Це гарантує, що продукція, яка випускається, відповідає суворим європейським стандартам. Компанія має доступ до високоякісної сировини з кар'єру білої глини в Донецькій області, що дозволяє їй виробляти продукцію протягом десятиліть [24].

У 2005 році компанія Barbieri & Tarozzi розпочала виробництво сучасної великоформатної плитки для підлоги у форматі Quadro розміром 400x400 мм. Дизайнери фабрики розробили нові моделі для цього формату. Були впроваджені

імпортні матові глазурі, ангобо, фальшпанелі, граніт та інші матеріали. Випущено пілотну серію плитки з матовою глазур'ю та керамогранітом четвертого зносу.

У 2006 році компанія придбала у італійської компанії Sacmi конвеєрну лінію для виробництва великогабаритної плитки для підлоги та обладнання для нового цеху безтарного відвантаження потужністю 7 000 м² плитки на добу.

Комплексна програма модернізації, розпочата в 2005 році, дозволила компанії значно збільшити кількість і якість виробництва керамічної плитки завдяки введенню в експлуатацію в 2007 році чотирьох нових виробничих ліній італійської компанії Sacmi з річною виробничою потужністю 10 млн. м², двох нових ефективних лінійних конвеєрів потужністю 5 млн. м² та лінії Кемак для виробництва декоративної плитки потужністю 0,5 млн. м² [24].

Сьогодні Харківський плитковий завод поєднує в собі п'ять переваг - власну сировинну базу, сучасне енергоефективне обладнання, найбільшу в Україні спеціалізовану дистриб'юторську мережу, власну дизайн-студію та високі стандарти якості, які дозволяють йому мінімізувати витрати на виробництво та реалізацію продукції, стати однією з провідних компаній у Східній Європі та максимально наблизитися до світових лідерів керамічної промисловості.

На рис. 2.1 представлена організаційна структура управління ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Організаційна структура організації відповідає таким принципам управління на підприємстві:

- існує розподіл повноважень - право ухвалювати рішення і вживати заходів;
- існує розподіл обов'язків, тобто виконання завдань від вищого керівництва;
- існує розподіл відповідальності, тобто всі члени організації під час використання повноважень для виконання своїх зобов'язань несуть відповідальність за наслідки своїх дій.

Рисунок 2.1 – Організаційна структура управління заводом

Побудовано автором за даними ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Організаційна структура управління на підприємстві має лінійний тип. Ця структура характеризується тим, що на чолі кожного структурного підрозділу перебуває керівник-єдиноначальник, наділений усіма повноваженнями, який здійснює одноосібне керівництво підлеглими йому працівниками та зосереджує у своїх руках усі функції управління.

У лінійному управлінні кожен член і підлеглий має керівника, якому всі управлінські розпорядження передаються по єдиному каналу. У цьому випадку керівники несуть відповідальність за результати діяльності всіх підрозділів, якими вони керують. Це означає, що існують менеджери, організовані за об'єктами, кожен з яких виконує всю роботу, розробляє і приймає рішення щодо управління конкретним об'єктом.

Лінійна структура управління є логічно більш стрункою і формально визначеною, але водночас і менш гнучкою. Кожен із керівників має всю повноту влади, але відносно невеликі можливості розв'язання функціональних проблем, які потребують вузьких, спеціальних знань.

Генеральний директор контролює діяльність усіх підлеглих, розв'язує проблеми, що виникають як усередині організації, так і за її межами.

За даними звітності (додаток А та Б) проаналізуємо техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

№	Показник	Одиниця виміру	Рік			Темпи приросту, %	
			2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт та послуг:	тис. грн	992932	1585782	1308823	59,71	-17,47
2.	Середньооблікова чисельність працівників	осіб	355	510	511	43,66	0,20
3.	Продуктивність праці одного працівника	тис. грн/особу	2796,99	3109,38	2561,30	11,17	-17,63
4.	Фонд заробітної плати працівників	тис. грн	85412	152499	155123	78,55	1,72
5.	Середньорічна заробітна плата одного працівника	тис. грн/особу	240,60	299,02	303,57	24,28	1,52
6.	Повна собівартість реалізованої продукції	тис. грн	964836	1340643	1209371	38,95	-9,79
7.	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	грн/грн	0,97	0,85	0,92	-13,00	9,30
8.	Прибуток від реалізації продукції	тис. грн	57532	165004	101033	186,80	-38,77
9.	Чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)	тис. грн	47461	135052	82899	184,55	-38,62
10.	Рентабельність:	%					
	- доходу;		4,78	8,52	6,33	x	x
	- витрат		4,92	10,07	6,85	x	x

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.2.

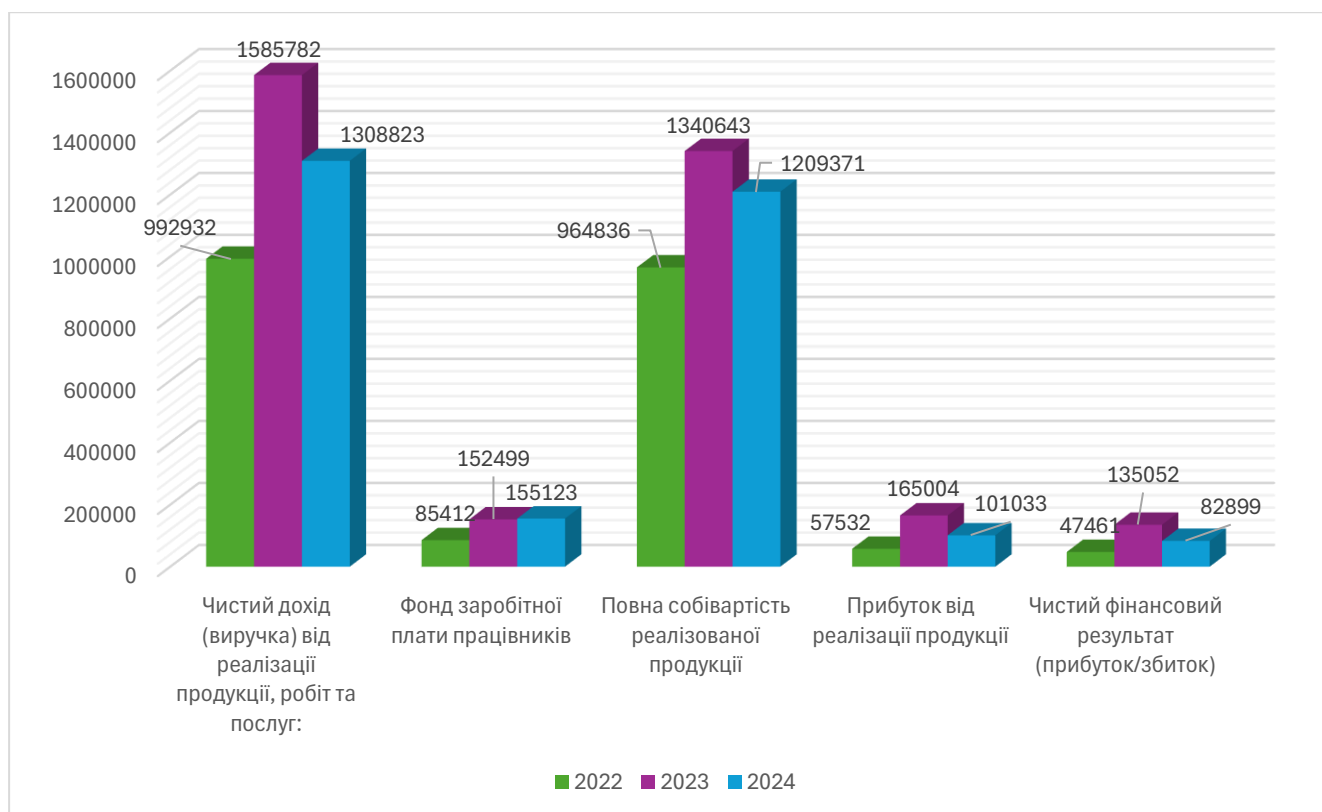

Рисунок 2.2 – Динаміка техніко-економічних показників ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн

Побудовано автором на основі даних ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Чистий дохід компанії від реалізації продукції у 2023 році порівняно з 2022 роком зріс на 59,71%, а у 2024 році порівняно з 2023 роком знизився на 17,47%.

У 2023 році середньооблікова кількість працівників збільшилася на 155 осіб, а у 2024 році - на одну особу, що призвело до середнього зростання на 43,5%. Продуктивність праці на одного працівника зросла на 11,17% у 2023 році порівняно з 2022 роком. У 2024 році продуктивність праці на одного працівника зменшиться на 17,63%.

Витрати на оплату праці працівників зростають. У 2023 році вони зросли на 78,55%, а в 2024 році на 1,72%. Середньорічна заробітна плата на одного працівника має зростаючу тенденцію. Так, заробітна плата на одного працівника зросла до 299,02 тис. грн у 2023 році та до 303,57 тис. грн у 2024 році.

Повна собівартість реалізованої продукції зросла за досліджуваний період. У 2022 році вона становила 1340643 тис. грн, у 2024 році зменшилася до 1209371 тис.

грн. При аналізі витрат на одну гривню реалізованої продукції спостерігається зменшення на 13% у 2023 році порівняно з 2022 роком та зростання на 9,3% у 2024 році порівняно з 2023 роком.

У період з 2022 по 2023 рр. підприємство збільшило свої прибутки, темп приросту чистого фінансового доходу склав 184,55% у 2023 р. та зменшився на 38,62% у 2024 р. порівняно з 2023 р. У період з 2022 по 2024 рр. рентабельність доходів та витрат зменшилась та збільшилась відповідно.

Дослідження прибутку, і зокрема джерел та розподілу операційного прибутку, є дуже важливим та актуальним, оскільки операційний прибуток, як основна складова загального прибутку, є найважливішим джерелом фінансування розвитку підприємства, покращення його матеріально-технічної бази та забезпечення всіх видів інвестицій [25].

Проведемо аналіз формування та структури прибутку ПрАТ «Харківський плитковий завод» за період 2022 – 2024 років (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Аналіз формування фінансових результатів (прибутку) діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	Рік, тис. грн			Темпи приросту, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023
1. Чистий дохід від реалізації продукції	992932	1585782	1308823	59,71	-17,47
2. Собівартість реалізованої продукції	821057	1070900	963408	30,43	-10,04
3. Валовий прибуток	171875	514882	345415	199,57	-32,91
4. Адміністративні витрати	41610	54981	70892	32,13	28,94
5. Витрати на збут	68449	152067	136970	122,16	-9,93
6. Повна собівартість реалізованої продукції (пп.2+4+5)	931116	1277948	1171270	37,25	-8,35
7. Інші операційні доходи	39477	8633	10157	-78,13	17,65
8. Разом чисті доходи від операційної діяльності (пп.1+7)	1032409	1594415	1318980	54,44	-17,27
9. Інші операційні витрати	33720	62695	38101	85,93	-39,23
10. Фінансовий результат від операційної діяльності до оподаткування	57532	165004	101033	186,80	-38,77
11. Чистий фінансовий результат (прибуток /збиток)	47461	135052	82899	184,55	-38,62

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.3.

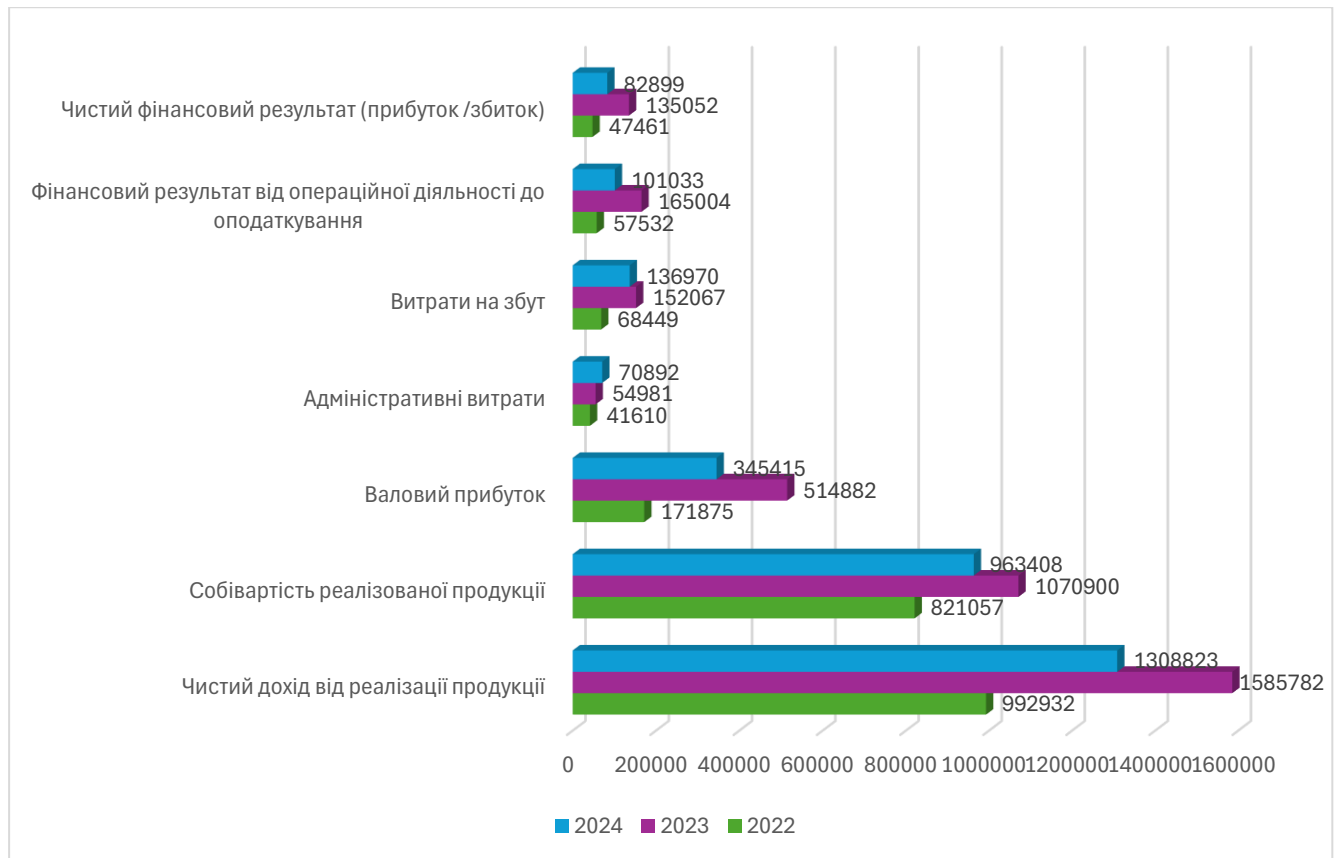

Рисунок 2.3 – Динаміка фінансових результатів (прибутку) діяльності
ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн
Побудовано автором на основі даних ПрАТ «Харківський плитковий завод»

ПрАТ «Харківський плитковий завод» на протязі 2022 – 2024 років мало валовий прибуток та значні суми інших операційних доходів. Відбувалось зниження інших операційних витрат у 2024 році. За 2022 – 2024 роки зросли суми збутових витрат, адміністративних витрат. Операційна діяльність підприємства була прибутковою. Величина чистого прибутку мала динаміку до зростання у 2023 році та до зниження у 2024 році. В 2023 році підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 135052 тис. грн, що на 184,55% більше ніж у 2022 році, а в 2024 році на 38,62% менше ніж у 2023 році.

Проведемо аналіз складу та структури персоналу ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки (табл. 2.3)

Таблиця 2.3 – Аналіз складу та структури персоналу ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022		2023		2024		Абсолютне відхилення, +/-		Темпи приросту, %	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
Середньооблікова кількість штатних працівників:	355	100	510	100	511	100	155	1	43,66	0,20
- керівники	42	11,83	55	10,78	54	10,57	13	-1	30,95	-1,82
-спеціалісти	63	17,75	74	14,51	71	13,89	11	-3	17,46	-4,05
-промислово-виробничий персонал	250	70,42	381	74,71	386	75,54	131	5	52,40	1,31

Розраховано автором на основі даних ПрАТ «Харківський плитковий завод»

З табл.2.3 видно, що у загальній структурі трудових ресурсів переважає промислово-виробничий персонал ПрАТ «Харківський плитковий завод». Так, їх частка зросла з 70,42% у 2022 році до 74,71% у 2024 році. У 2024 році середньооблікова чисельність персоналу збільшилась на 1 особу в порівнянні з 2023 р.

Далі проведемо аналіз руху працівників ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр. (табл. 2.4)

Таблиця 2.4 – Аналіз руху персоналу ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Чисельність персоналу на початок року, осіб	1365	360	521	-1005	161
Прийнято на роботу нових працівників протягом року		175	20	175	-155
Вибуло працівників, у тому числі з причин	1005	25	26	-980	1
- призов до армії, вибуття на навчання, вихід на пенсію та з інших причин, передбачених законом	145			-145	0
- з власного бажання	860	25	26	-835	1
-звільнення за порушення трудової дисципліни				0	0
Чисельність персоналу на кінець року, осіб	360	521	515	161	-6
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	355	510	511	155	1

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6
Кількість працівників, що пропрацювали весь рік, осіб	355	360	424	5	64
Коефіцієнт обороту:					
- з приймання, %	0,00	34,31	3,91	34,31	-30,40
- зі звільнення, %	283,10	4,90	5,09	-278,20	0,19
Коефіцієнт плинності, %	283,10	4,90	5,09	-278,20	0,19
Коефіцієнт загального обороту, %	283,10	39,22	9,00	-243,88	-30,21
Коефіцієнт стабільності кадрів, %	100,00	70,59	82,97	-29,41	12,39

Розраховано автором на основі даних ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Як видно за даними таблиці 2.4, протягом 2022 року відбулось найбільше звільнення працівників. Дана ситуація пов'язана із повномасштабною військовою агресією росії проти України. На певній частині м. Харкова велися активні бойові дії (окупація частини міста), більшість населення вимушені були евакуювуватись, що призвело до масового звільнення працівників. У 2023-2024 роках, ситуація змінилась на краще та кількість працівників зросла. Так, коефіцієнт обороту з приймання у 2024 проти 2023 року знизився на 30,4%; коефіцієнт із звільнення зріс на 0,19%; коефіцієнт плинності має аналогічну ситуацію, що і попередній коефіцієнт; коефіцієнт стабільності кадрів зріс на 12,39%.

Проведемо аналіз динаміки структури фонду оплати праці ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Аналіз динаміки структури фонду оплати праці ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022		2023		2024		Абсолютне відхилення, +/-		Темпи приросту, %	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Фонд оплати праці штатних працівників, усього	85412	100	152499	100	155123	100	67087	2624	78,55	1,72

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Фонд основної заробітної плати	63002,21	73,76	100725,16	66,05	118744,65	76,55	37723	18019,5	59,88	17,89
Фонд додаткової заробітної плати	22409,80	26,24	51773,84	33,95	36378,35	23,45	29364	-15395	131,03	-29,74

Розраховано автором на основі даних ПрАТ «Харківський плитковий завод»

У структурі фонду оплати праці ПрАТ «Харківський плитковий завод» найбільшу питому вагу має фонд основної заробітної плати. У 2023 році фонд оплати праці штатних працівників збільшився на 67087 тис. грн порівняно з 2022 роком, що зумовлено збільшенням фонду основної заробітної плати на 37723 тис. грн, або на 59,88%. У 2024 році фонд оплати праці штатних працівників збільшився на 2624 тис. грн або на 1,72% порівняно з 2023 роком.

У період з 2022 по 2024 рік умови праці та заробітна плата значно покращилися. Працівники зацікавлені у продовженні подальшому працевлаштуванні в компанії.

Таким чином, провівши аналіз діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» можна зробити висновок, що компанія веде прибуткову діяльність.

2.2 Оцінювання фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства описується системою показників, які характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства, а також всю його виробничо-господарську діяльність [26].

Проведемо оцінку фінансового стану ПрАТ «Харківський плитковий завод», яка включає такі основні етапи: аналіз динаміки та структури валюти балансу; аналіз майнового стану; аналіз ділової активності; аналіз рентабельності.

Таблиця 2.6 – Агрегований баланс ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Стаття	2022		2023		2024		Абсолютне відхилення, +/-		Абсолютне відхилення у структурі, +/-		Темпи приросту, %	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	2023-2022	2024-2023	2023-2022	2024-2023	2023/2022	2024/2023
АКТИВ												
Необоротні активи (НА)	1040364	47,54	964926	42,20	874038	37,55	-75438	-90888	-5,34	-4,64	-7,25	-9,42
Запаси (З)	163595	7,48	264070	11,55	372838	16,02	100475	108768	4,07	4,47	61,42	41,19
Кошти, розрахунки та інші активи (К)	984469	44,99	1057824	46,26	1080625	46,43	73355	22801	1,27	0,17	7,45	2,16
Баланс	2188428	100,00	2286820	100,00	2327501	100,00	98392	40681	х	х	4,50	1,78
ПАСИВ												
Власний капітал (ВК)	1133737	51,81	1248789	54,61	1300188	55,86	115052	51399	2,80	1,25	10,15	4,12
Довгострокові зобов'язання (ДЗ)	71251	3,26	132609	5,80	105592	4,54	61358	-27017	2,54	-1,26	86,12	-20,37
Поточні зобов'язання (ПЗ)	983440	44,94	905422	39,59	921721	39,60	-78018	16299	-5,35	0,01	-7,93	1,80
Баланс	2188428	100,00	2286820	100,00	2327501	100,00	98392	40681	х	х	4,50	1,78

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Для аналізу динаміки та структури балансу використовується агрегований баланс, який включає статті активу та пасиву за 2022-2024 роки.

На основі даних, розрахованих у табл.2.6, ми бачимо, що активи та пасиви балансу ПрАТ «Харківський плитковий завод» зростали в період з 2022 по 2024 рік.

У 2023 році порівняно з 2022 роком активи та пасиви компанії збільшилися на 98392 тис. грн. Темп приросту за цей період становить 4,5%. У 2024 році у порівнянні з 2023 роком збільшилися на 40681 тис. грн. Темп приросту за цей період склав за цей період становить 1,78%. Це свідчить про те, що бізнес компанії розширюється.

Графічно структуру активів та пасивів балансу відображено на рис. 2.3 та 2.4.

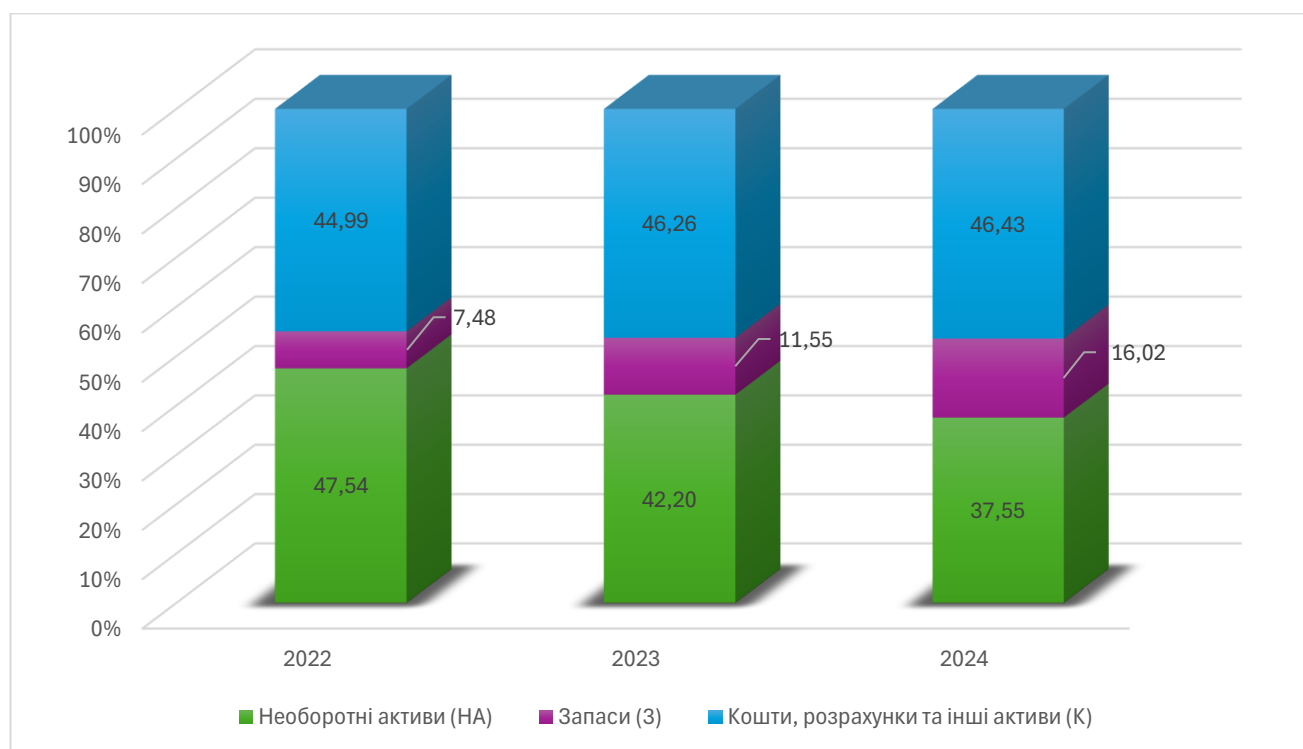

Рисунок 2.3 – Структура активу балансу ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Побудовано автором на основі даних табл. 2.6

З рис. 2.3, ми бачимо, що у складі активів найбільшу частку займають необоротні активи (47,54%) у 2022 році, які за 2022-2024 роки знизились з 1040364 тис. грн до 874038 тис. грн. У 2023-2024 роках найбільшу частку займали кошти,

розрахунки та інші активи, частка яких зросла з 44,99% у 2022 році до 46,43% у 2024 році. Стосовно запасів, спостерігається зростаюча тенденція. Так, вони зросли за 2022 - 2024 роки з 163595 тис. грн до 372838 тис. грн.

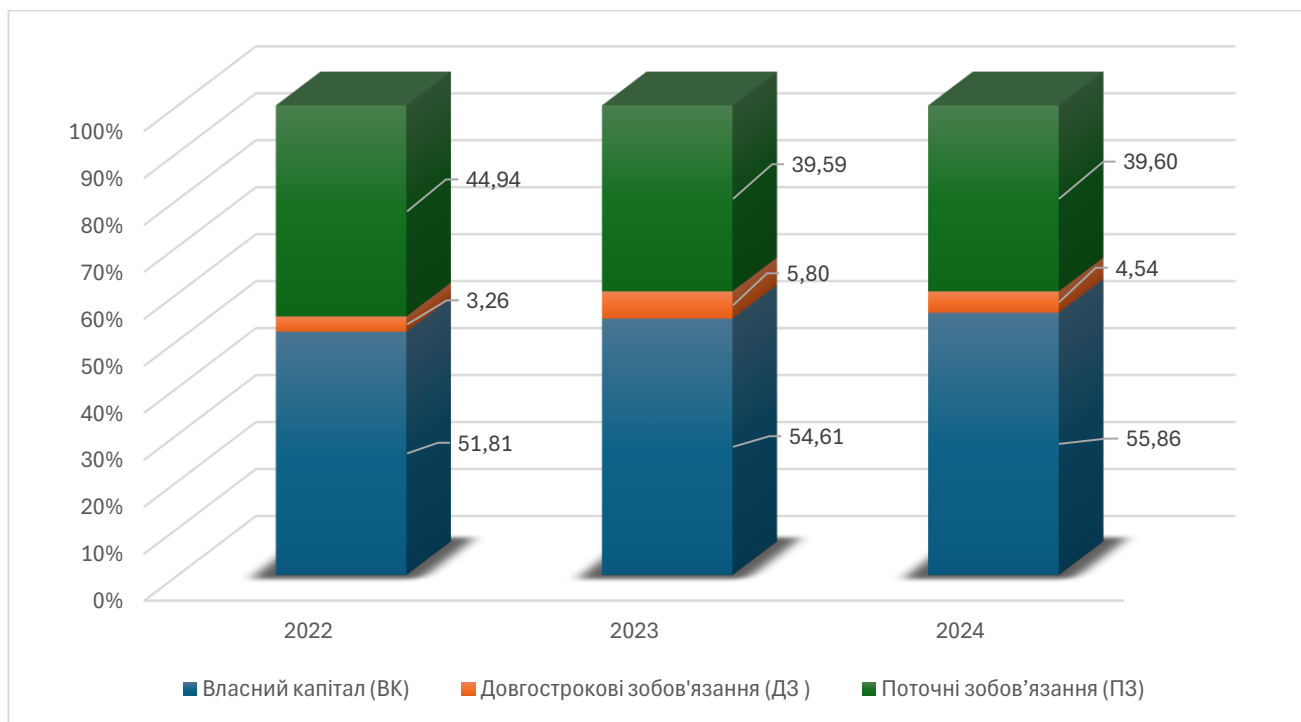

Рисунок 2.4 – Структура пасиву балансу ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Побудовано автором на основі даних табл. 2.6

З рис. 2.4 видно, що у складі пасивів найбільшу частку займає власний капітал. Так, його частка становить у 2022 році -51,81%, у 2023- 54,61% та у 2024 році -55,86%. Збільшення власного капіталу у структурі пасиву балансу свідчить про зміцнення фінансового стану ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Довгострокові зобов'язання у 2023 році зростали, зростання становило 61358 тис. грн, а в 2024 році спостерігається зменшення на 27017 тис. грн. Їх частка має аналогічну тенденцію, у 2023 зросла до 5,8%, а в 2024 році знизилась до 4,54%. Поточні зобов'язання мають тенденцію до зменшення. Так, за аналізовані роки їх частка знизилась з 44,94% до 39,6%. Збільшення частки поточних зобов'язань та одночасне зменшення питомої ваги довгострокових зобов'язань свідчить про те, що ПрАТ «Харківський плитковий завод» ризикує поставити під загрозу свою фінансову стійкість.

Показники, які характеризують майновий стан ПрАТ «Харківський плитковий завод» представлені в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Показники майнового стану ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
Фондоозброєність	3233,98	2591,95	2844,35	-642,03	252,40
Фондовіддача	1,00	1,82	1,74	0,82	-0,08
Частка основних засобів в активах, %	47,54	42,20	37,55	-5,34	-4,64
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,44	0,51	0,58	0,07	0,07
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,08	0,15	0,16	0,07	0,01
Коефіцієнт мобільності активів	1,10	1,37	1,66	0,27	0,29

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка зміни відображена на рис. 2.5.

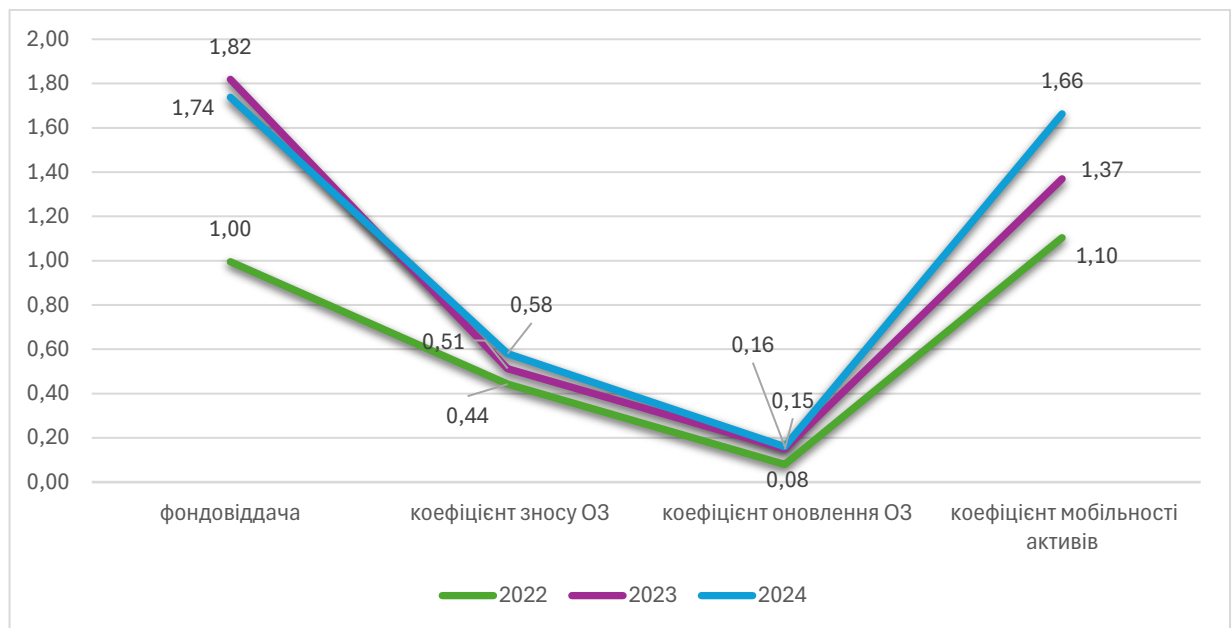

Рисунок 2.5 – Динаміка зміни показників майнового стану ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Побудовано автором на основі даних табл. 2.7

Фондоозброєність знизилась протягом 2022-2024 рр. У 2022 році показник становив 3233,98 тис. грн, а у 2024 році – 2844,35 тис. грн. Тобто ми бачимо, що

забезпеченість персоналу основними засобами знизилась, що є негативним фактором.

Аналізуючи фондовіддачу задіяного капіталу, ми можемо спостерігати зростання цього показника у 2022-2023 роках. Однак у 2024 році цей показник демонструє чітке зниження. Так, у 2023 році на кожен гривню основних засобів припадало 1,82 грн. виробленої продукції, тоді як у звітному році цей показник зменшився на 0,08 копійок до 1,74 гривні, що свідчить про негативні зміни.

Коефіцієнт зносу основних засобів зростає протягом усього аналізованого періоду з 0,44 до 0,58, що свідчить про значну зношеність основних засобів.

Коефіцієнт мобільності засобів показує, скільки оборотних активів припадає на одиницю необоротних засобів, тобто потенціал перетворення активу в ліквідні кошти. Нормативне значення має бути 5. У період з 2022 по 2024 рік цей показник збільшувався, що є позитивною тенденцією.

У забезпеченні стабільності фінансового стану підприємства важливу роль відіграють його платоспроможність і ліквідність, які тісно пов'язані між собою. Проведення своєчасного та коректного аналізу ліквідності та платоспроможності дає змогу визначити спроможність підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями, допомагає вчасно виявити й усунути недоліки у фінансовій діяльності та скласти рекомендації щодо поліпшення платоспроможності [27].

Аналіз ліквідності на ту чи іншу дату допомагає визначити, наскільки здатні активи підприємства трансформуватися в грошові кошти, тоді як аналіз платоспроможності дає змогу відповісти на запитання, чи достатньо у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів для погашення термінової заборгованості.

Для аналізу показники балансу згруповуються за двома правилами аналізу: активи згруповані в порядку зменшення ліквідності, а зобов'язання - в порядку зростання строків погашення (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Групування активів по мірі зменшення ліквідності та пасивів по мірі збільшення терміновості їх погашення ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2023-2022
АКТИВИ					
Найбільш ліквідні активи (A1)	46051	22869	6135	-23182	-16734
Активи високої ліквідності (A2)	938418	1034955	1074490	96537	39535
Активи низької ліквідності (A3)	163595	264070	372838	100475	108768
Активи, що важко реалізуються (A4)	1040364	964926	874038	-75438	-90888
ПАСИВИ					
Найбільш термінові пасиви (П1)	669030	520923	558309	-148107	37386
Короткострокові пасиви (П2)	314410	384499	363412	70089	-21087
Довгострокові пасиви (П3)	71251	132609	105592	61358	-27017
Постійні пасиви (П4)	1133737	1248789	1300188	115052	51399

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

У випадку абсолютно ліквідного балансу виконуються наступні чотири рівняння: $A1 > П1$, $A2 > П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$.

Визначивши співвідношення цих груп активів і пасивів, можна визначити тенденції в структурі балансу і ліквідності:

2022 р.: $A1 < П1$, $A2 > П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$

2023 р.: $A1 < П1$, $A2 > П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$

2024 р.: $A1 < П1$, $A2 > П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$

Невиконання першої нерівності означає, що ліквідність балансу не є абсолютною і що фірма може сплатити свої борги лише за умови використання всього оборотного капіталу.

У табл. 2.9 наведено оцінку ліквідності та платоспроможності підприємства.

Таблиця 2.9 – Показники ліквідності і платоспроможності
ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2023-2022
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,15	0,06	0,02	-0,09	-0,04
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,00	1,17	1,17	0,17	0,00
Коефіцієнт покриття	1,17	1,46	1,58	0,29	0,12
Власний оборотний капітал, тис. грн	164624	416472	531742	251848	115270

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміки змін коефіцієнт відображена на рис. 2.6.

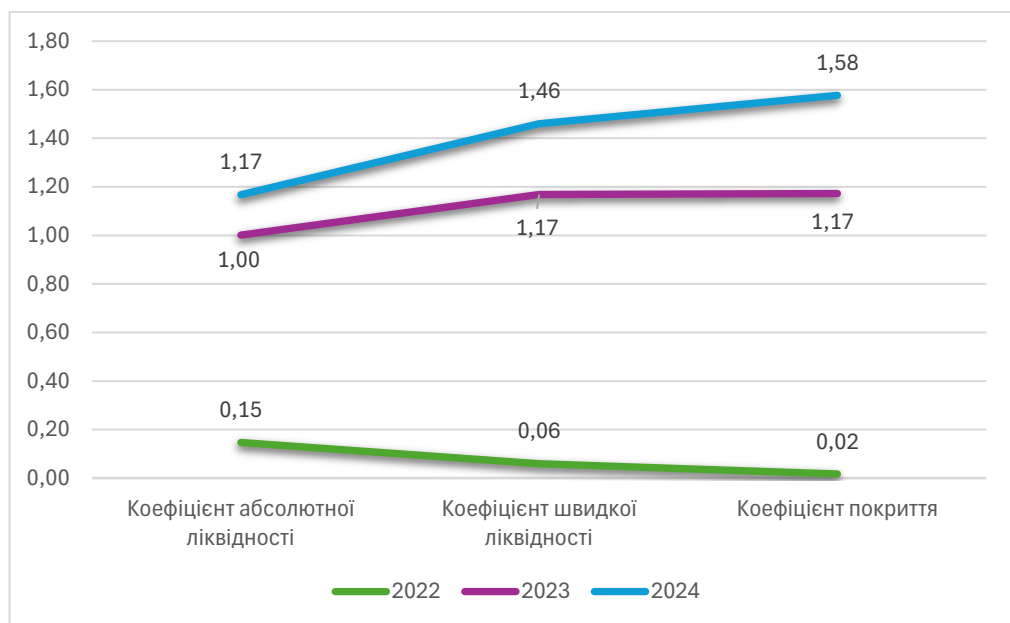

Рисунок 2.6 – Динаміка зміни показників ліквідності і платоспроможності
ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Побудовано автором на основі даних табл. 2.9

Коефіцієнт абсолютної ліквідності має тенденцію до зниження. Так, у 2023 році проти 2022 року він зменшився на 0,09 п., а в 2024 році порівняно з 2023 р. - на 0,04 п. і є нижчим за нормативне значення (0,1-0,2), що є негативним фактором, який свідчить про погіршення здатності компанії швидко виконувати свої зобов'язання.

У 2022-2024 роках коефіцієнт швидкої ліквідності відповідає та навіть перевищує нормативне значення. За аналізований період його значення зросло з 1 до 1,17, демонструючи чітку тенденцію до зростання.

Коефіцієнт покриття дорівнює нормативному значенню, що є позитивним явищем і свідчить про те, що компанія здатна погасити свої зобов'язання за непередбачуваних обставин.

Наявність власного оборотного капіталу вже є позитивним для компанії, і можна відзначити, що значення показника зростало в період з 2022 по 2024 рр. Така динаміка є позитивною для діяльності компанії, оскільки свідчить про збільшення вартості оборотного капіталу та спроможність компанії погашати існуючі зобов'язання та значно розширювати поточну діяльність.

Розглянемо показники ділової активності підприємства в табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Показники ділової активності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	Роки			Абсолютне відхилення, +/-	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023
Коефіцієнт оборотності активів, вкладеного капіталу (коефіцієнт трансформації)	0,45	0,69	0,56	0,24	-0,13
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	1,00	1,82	1,74	0,82	-0,08
Коефіцієнт оборотності запасів (обороті)	5,02	4,06	2,58	-0,96	-1,47
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (обороті)	1,06	1,53	1,22	0,47	-0,31
Період погашення дебіторської заборгованості (дні)	344,96	238,22	299,65	-106,74	61,43
Коефіцієнт кредиторської заборгованості (обороті)	1,23	2,06	1,73	0,83	-0,33
Період погашення кредиторської заборгованості (дні)	297,42	177,55	211,52	-119,87	33,97
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (обороті)	0,88	1,27	1,01	0,39	-0,26

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.7.

Оборотність активів ПрАТ «Харківський плитковий завод» у 2023 році проти 2022 зріс на 0,24 п., у 2024 році зменшився на 0,13 пункти порівняно з 2023 роком.

Коефіцієнт фондівіддачі демонструє схожу тенденцію з коефіцієнтом оборотності активів. У 2023 році цей коефіцієнт зріс на 0,82 пункти порівняно з

2022 роком, а у 2024 році зменшився на 0,08 пункти.

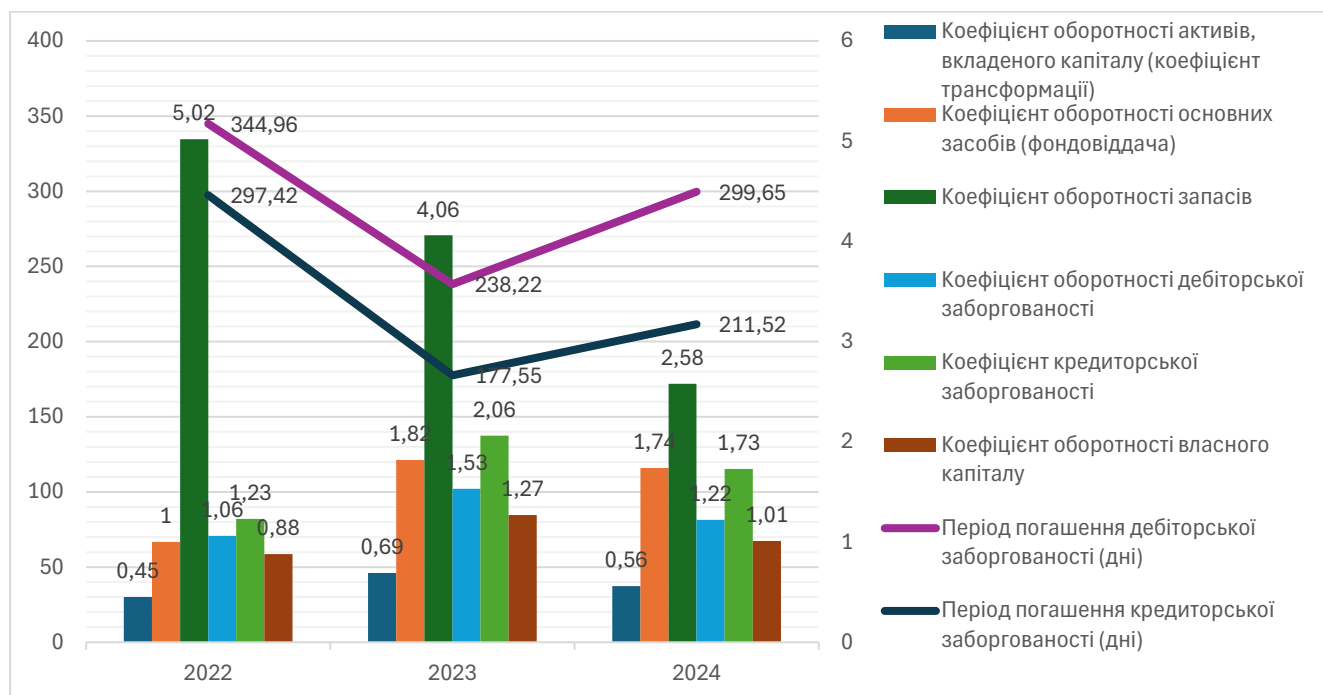

Рисунок 2.7 – Динаміка показників ділової активності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Побудовано автором на основі даних табл. 2.10

Оборотність запасів на ПрАТ «Харківський плитковий завод» зменшилась на 0,96 обороту у 2023 році та на 1,47 обороту у 2024 році.

Оборотність дебіторської заборгованості на ПрАТ «Харківський плитковий завод» зросла з 1,06 у 2022 році до 1,53 у 2023 році, та знизилась до 1,22 у 2024 році. Період погашення дебіторської заборгованості зменшився на 106,74 дня у 2023 році та зріс на 61,43 дня у 2024 році.

Аналогічну тенденцію можна спостерігати і для кредиторської заборгованості. Коефіцієнт збільшився з 1,23 у 2022 році до 2,06 у 2023 році, та знизився до 1,73 у 2024 році. Період погашення кредиторської заборгованості скоротився на 119,87 дня у 2023 році та зріс на 33,97 дня у 2024 році.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу зріс з 0,88 у 2022 році до 1,27 у 2023 році та знизився до 1,01 у 2024 році.

В табл. 2.11 наведено аналіз показників рентабельності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Таблиця 2.11 – Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
Рентабельність продукції	18,46	40,29	29,49	21,83	-10,80
Рентабельність операційної діяльності	5,79	10,41	7,72	4,61	-2,69
Рентабельність активів	2,17	5,91	3,56	3,74	-2,34
Рентабельність власного капіталу	4,19	10,81	6,38	6,63	-4,44
Рентабельність необоротних активів	4,56	14,00	9,48	9,43	-4,51
Рентабельність оборотних активів	4,13	10,22	5,70	6,08	-4,51
Рентабельність доходу від операційної діяльності	82,49	81,85	82,05	-0,65	0,20

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.8.

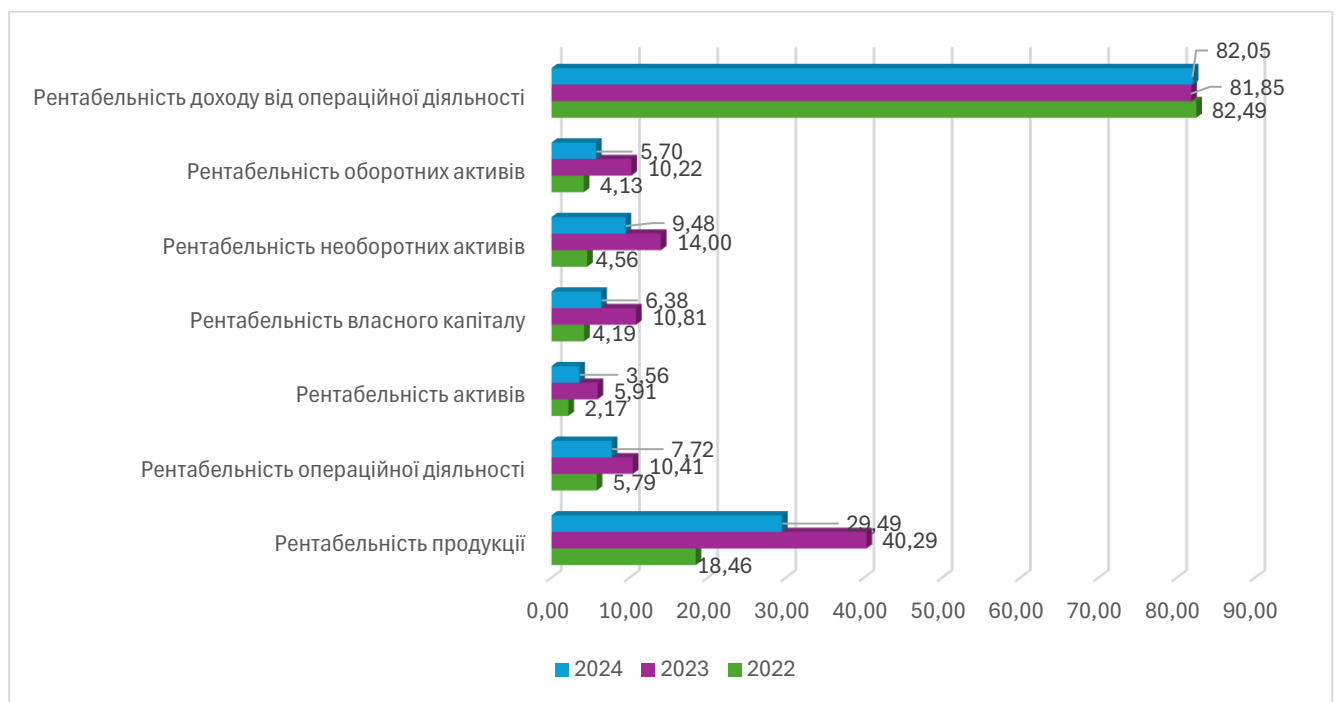

Рисунок 2.8 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., %

Побудовано автором на основі даних табл. 2.11

Розрахунки показують, що у 2024 році спостерігається зниження усіх показників рентабельності. Рентабельність продукції зросла на 21,83% у 2023 р. в порівнянні із 2022 р. та знизилась на 10,8% у 2024 році в порівнянні з 2023 роком.

Рентабельність власного капіталу у 2023 році проти 2022 року зросла на 4,61%, а в 2024 році проти 2023 знизилась на 2,69%. Рентабельність необоротних активів має аналогічну тенденцію. Так, у 2023 році вона зросла на 9,43%, а в 2024 році знизилась на 4,51%. Рентабельність доходу зменшилась у 2023 році на 0,65% та зросла на 0,2% у 2024 році.

Можна зробити висновок, що фінансовий стан ПрАТ «Харківський плитковий завод» є незадовільним. Аналіз даних балансу показує, що обсяги виробництва підприємства поступово зменшуються і воно втрачає позитивні тенденції, про що свідчить зменшення основних засобів, виручки від реалізації та валового прибутку. Показники стану активів свідчать, що основні засоби знаходяться в незадовільному стані, є морально та фізично застарілими і потребують якнайшвидшого оновлення. Аналіз ліквідності показує, що баланс є абсолютно неліквідним, враховуючи поточну структуру джерел фінансування. Це свідчить про те, що аналізоване підприємство не має ліквідних активів для погашення своїх довгострокових боргів. Крім того, аналіз ділової активності та рентабельності не показує компанію в хорошому світлі; невиконання вимог коефіцієнтів свідчить про те, що компанія працює незадовільно.

2.3 Фінансова стійкість підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища

Фінансова стійкість підприємства оцінюється за допомогою абсолютних і відносних показників. Абсолютним показником фінансової стійкості є наявність власного оборотного капіталу. Величина власного оборотного капіталу визначається як різниця між оборотними активами та поточними зобов'язаннями підприємства [28]. Склад оборотного капіталу наведено в табл. 2.12.

Таблиця 2.12 – Аналіз формування власних обігових коштів
ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
Оборотні активи підприємства, у т.ч.:	1148064	1321894	1453463	173830	131569
- запаси	163595	264070	372838	100475	108768
- дебіторська заборгованість	938418	1034955	1074490	96537	39535
- грошові кошти та їх еквіваленти	46051	22869	6135	-23182	-16734
Поточні зобов'язання	983440	905422	921721	-78018	16299
Власні обігові кошти	93373	283863	426150	190490	142287
Співвідношення власних обігових коштів і оборотних активів	0,08	0,21	0,29	0,13	0,08

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.9.

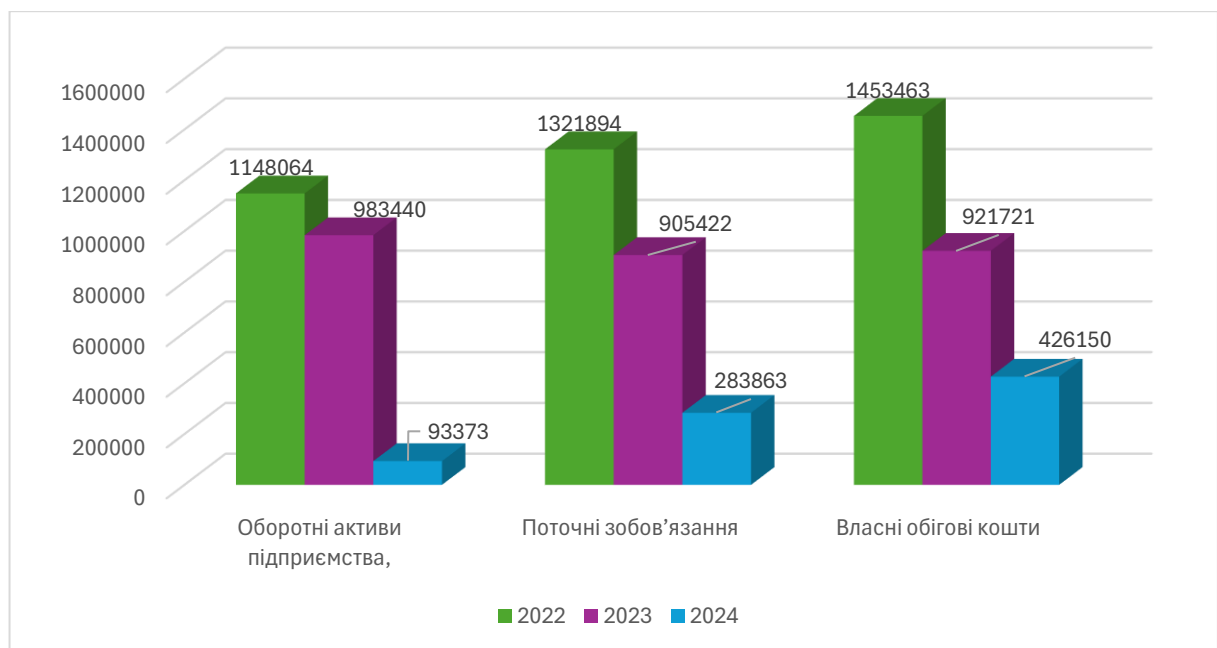

Рисунок 2.9 – Динаміка показників формування власних обігових коштів

ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн

Побудовано автором на основі даних табл. 2.12

Згідно з даними табл. 2.12 та рис. 2.9, оборотні активи без урахування грошових коштів та їх еквівалентів стрімко зростали в період з 2022 по 2024 рік. Щодо грошових коштів та їх еквівалентів то спостерігається знижуюча тенденції

протягом усього періоду. Збільшення оборотних активів та їх складових свідчить про збільшення обсягів виробництва. Поточні зобов'язання з 2022 по 2024 рік знижувались, у 2023 році відбулося різке зниження, що свідчить про збільшення незалежності та платоспроможності підприємства. Власні обігові кошти мають зростаючу тенденцію. Співвідношення власних обігових коштів і оборотних активів також має зростаючу тенденцію, що є позитивним для підприємства.

Щоб визначити характер фінансової стійкості підприємства, спочатку необхідно охарактеризувати його запаси (табл. 2.13) [29].

Для опису джерел формування запасів використовуються різні показники, що відображають різне охоплення різних видів ресурсів:

- наявність власних оборотних коштів, що є різницею між фактичним власним капіталом та загальною сумою необоротних активів;

- наявність довгострокових ресурсів для формування запасів визначається наступним чином: результат попереднього розрахунку збільшується на суму довгострокових зобов'язань;

- загальна сума основних засобів для формування запасів, яка дорівнює сумі довгострокових активів (попередній результат) і короткострокових зобов'язань.

Таблиця 2.13 – Характеристика джерел формування запасів

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
Власні оборотні кошти (ВОК), тис. грн.	93373	283863	426150	190490	142287
Наявність власних і довгострокових позикових джерел, тис. грн.	164624	416472	531742	251848	115270
Загальна величина основних джерел формування запасів і витрат (ЗВ), тис. грн.	164624	416472	531742	251848	115270

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.10.

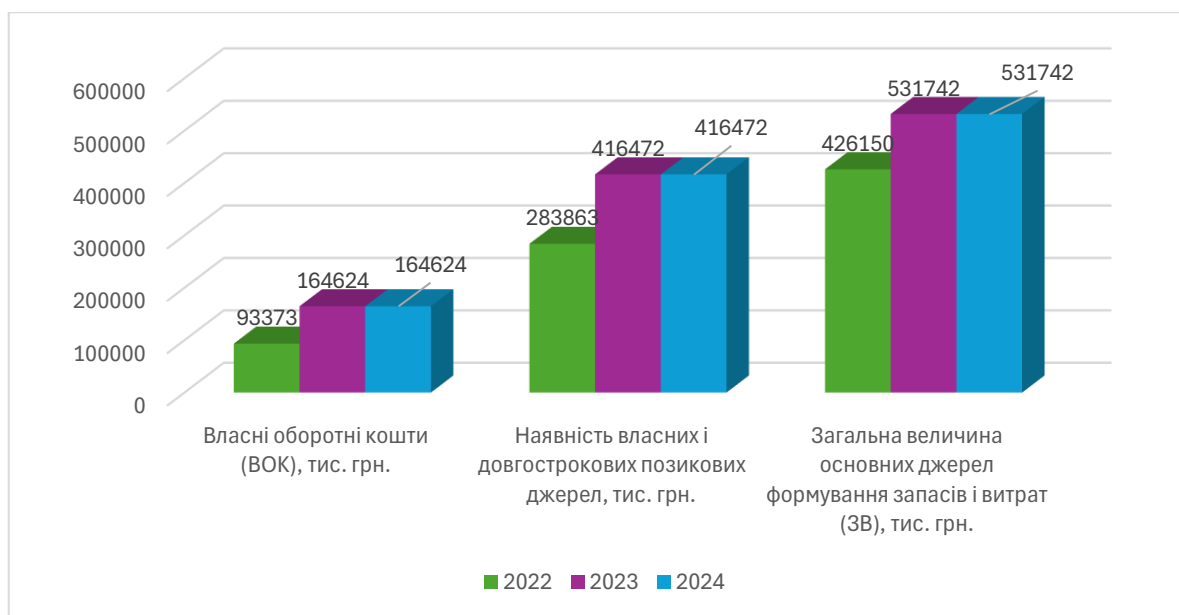

Рисунок 2.10 – Динаміка джерел формування запасів ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн
Побудовано автором на основі даних табл. 2.13

З наведених вище даних видно, що вартість власного оборотного капіталу суттєво зростала протягом 2022-2024 рр. У 2023 р. показник збільшився на 190490 тис. грн порівняно з 2022 р. та на 142287 тис. грн у 2024 р. порівняно з 2023 р. Така динаміка є позитивною для діяльності компанії, оскільки свідчить про стабільну роботу компанії.

Власний капітал та довгострокова заборгованість також зростали протягом 2022-2024 років. У 2023 році цей показник становив 416172 тис. грн, що на 251848 тис. грн більше, ніж у 2022 році, а у 2024 році зріс на 115270 тис. грн. у порівнянні з 2023 роком. Такі зміни дають компанії можливості розвиватися та свідчать про те, що компанія здатна підтримувати зростання показника.

Аналогічна ситуація із загальною вартістю запасів та основних джерел формування витрат. У 2022-2023 роках її сума поступово зростала. Таке значення відбувається за рахунок відсутності короткострокових позикових активів, що є позитивним для компанії, оскільки вона розраховується з постачальниками та кредиторами, що забезпечує незалежність компанії та підвищує її платоспроможність.

Для визначення типу фінансової стійкості слід визначити рівень запасів та витрат підприємства (табл. 2.14) [30].

Таблиця 2.14 – Склад запасів і витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
Запаси у т.ч.:	163595	264070	372838	100475	108768
- виробничі запаси	75734	113861	155219	38127	41358
- незавершене виробництво	16051	26695	19330	10644	-7365
- готова продукція	71017	122848	198250	51831	75402
- товари	793	666	39	-127	-627
Витрати	0	0	0	0	0
Всього запасів і витрат	327190	528140	745676	200950	217536

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.11.

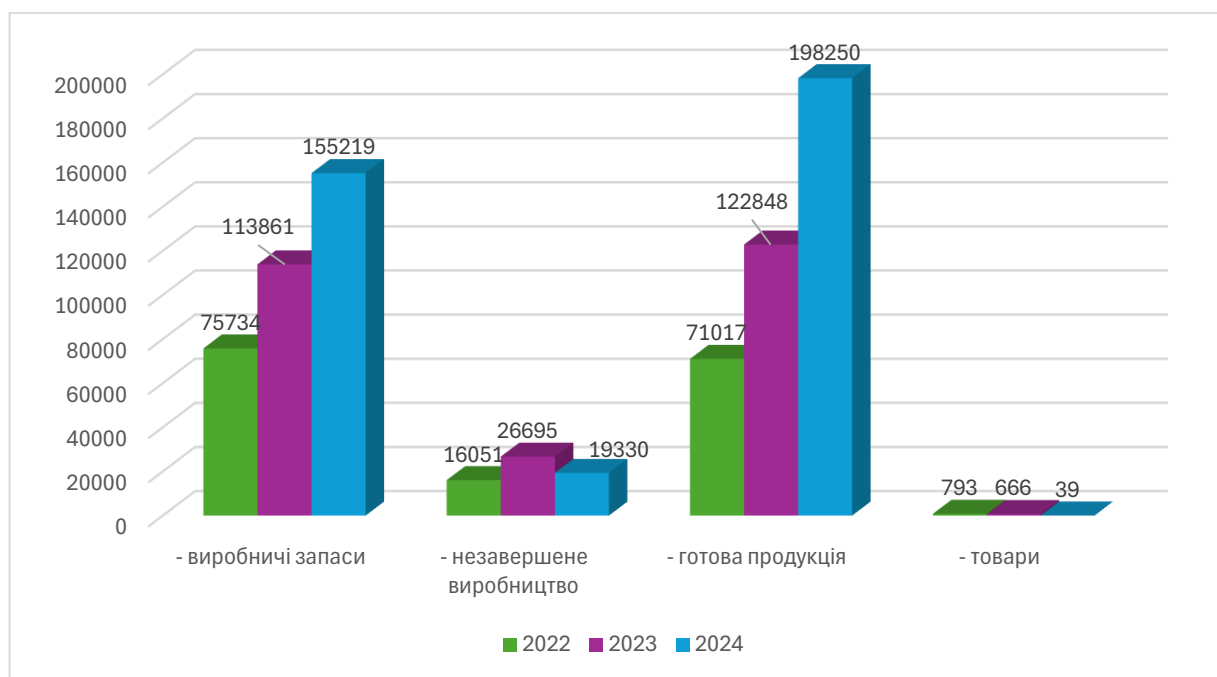

Рисунок 2.11 – Динаміка запасів ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн

Побудовано автором на основі даних табл. 2.14

Аналізуючи дані, можна зробити висновок, що за 2022-2024 роки компанія нарощувала запаси, вони зросли з 163595 тис. грн у 2022 році до 372838 тис. грн у 2024 році. Зростання запасів за аналізовані роки відбулося за рахунок зростання

таких статей: «виробничі запаси» (з 75734 тис грн до 155219 тис. грн) та «готова продукція» (з 71017 тис. грн до 198250 тис. грн). Це може бути пов'язано зі зростанням обсягів виробництва та виділенням частини товарів для продажу, що зменшило кількість товарів на складі. Загалом складові запасів мали тенденції до зростання в період 2022-2024 років, що, безперечно, є позитивним фактором для компанії та свідчить про те, що політика управління запасами є оптимальною і що компанія в змозі підтримувати показники на певному рівні.

Для того, щоб визначити тип фінансової стійкості підприємства, слід розрахувати показники забезпеченості запасів джерелами фінансування (табл. 2.15) [31].

Таблиця 2.15 – Показники забезпеченості запасів джерелами їхнього формування ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Показник	2022		2023		2024	
Надлишок або нестача власних оборотних коштів (Фвок), тис. грн.	-70222	$\Phi_{\text{вок}} < 0$	19793	$\Phi_{\text{вок}} > 0$	53312	$\Phi_{\text{вок}} > 0$
Надлишок або нестача власних та довгострокових джерел формування запасів (Фвд), тис. грн.	1029	$\Phi_{\text{вд}} > 0$	152402	$\Phi_{\text{вд}} > 0$	158904	$\Phi_{\text{вд}} > 0$
Надлишок або нестача загальної величини основних джерел формування запасів (Фзв), тис. грн.	1029	$\Phi_{\text{зв}} > 0$	152402	$\Phi_{\text{зв}} > 0$	158904	$\Phi_{\text{зв}} > 0$

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.12.

Для визначення типу фінансового стану розраховується трикомпонентний показник типу фінансового стану (S):

- 2022 рік: $\Phi_{\text{вок}} < 0$; $\Phi_{\text{вд}} > 0$; $\Phi_{\text{зв}} > 0$; $\Rightarrow S = (0,1,1)$;
- 2023 рік: $\Phi_{\text{вок}} > 0$; $\Phi_{\text{вд}} > 0$; $\Phi_{\text{зв}} > 0$; $\Rightarrow S = (1,1,1)$;
- 2024 рік: $\Phi_{\text{вок}} > 0$; $\Phi_{\text{вд}} > 0$; $\Phi_{\text{зв}} > 0$; $\Rightarrow S = (1,1,1)$.

Як бачимо, ситуація на підприємстві у 2022 році була досить нестабільною, тобто $\Phi_{\text{вок}} < 0$, $\Phi_{\text{вд}} > 0$, $\Phi_{\text{зв}} > 0$, що свідчить про нестійкий фінансовий стан підприємства, тобто запаси і витрати покриваються за рахунок суми оборотного капіталу, довгострокової заборгованості та короткострокових кредитів і позик. Це

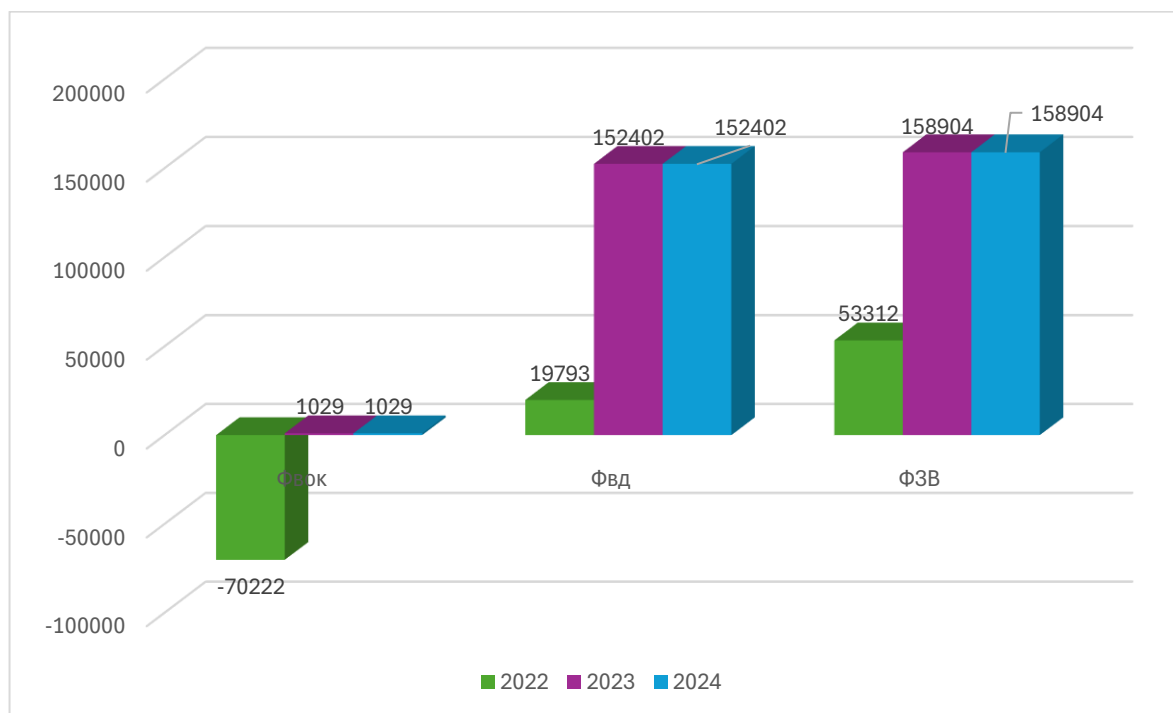

Рисунок 2.12 – Динаміка показників забезпеченості запасів джерелами їхнього формування ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн

Побудовано автором на основі даних табл. 2.15

призводить до погіршення платоспроможності фірми, але відновити рівновагу можливо за рахунок поповнення власного капіталу, зменшення дебіторської заборгованості та прискорення оборотності запасів.

Абсолютна фінансова стійкість спостерігалася в період з 2023 по 2024 рік, що свідчить про те, що компанія змогла покрити свої запаси і витрати власними оборотними коштами і підвищити свою платоспроможність.

Однак, враховуючи тенденцію до покращення показників $\Phi_{\text{вк}}$, необхідно якнайшвидше вжити заходів для їх подальшого збільшення, щоб утримати компанію на цьому рівні.

Для того, щоб більш детально охарактеризувати фінансову стійкість ПрАТ «Харківський плитковий завод», слід також проаналізувати відносні показники фінансової стійкості (табл. 2.16) [32].

Таблиця 2.16 – Відносні показники фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Показник	Норматив	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
					2023-2022	2024-2023
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	>0,5 (збільшення)	0,52	0,55	0,56	0,03	0,01
Коефіцієнт фінансової стійкості	1	1,15	1,38	1,41	0,23	0,03
Коефіцієнт фінансової залежності	<0,2 (зменшення)	1,93	1,83	1,79	-0,10	-0,04
Коефіцієнт фінансового ризику (левериджу)	<0,5 (зменшення)	0,04	0,08	0,06	0,04	-0,03
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	>0,5 (збільшення)	0,14	0,33	0,41	0,19	0,08
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	>0,1 (збільшення)	0,14	0,32	0,37	0,17	0,05
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	>0,2 (збільшення)	0,04	0,11	0,06	0,07	-0,04
Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів	0,67-1,5	0,03	0,07	0,04	0,05	-0,03
Коефіцієнт ефективності власного капіталу	>0,1 (збільшення)	0,04	0,11	0,06	0,07	-0,04

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.13.

На основі розрахунків, наведених вище, можна зробити наступні висновки щодо фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) має чітку тенденцію зростання протягом досліджуваного періоду. Загалом він зріс на 0,03 пункти у 2023 році порівняно з 2022 роком та збільшився на 0,01 пункт у 2024 році порівняно з 2023 роком. Протягом 2022-2024 років він завжди був вищим за нормативне значення 0,5. Це означає, що частка власного капіталу в загальному капіталі компанії зростає, та вона становить більше половини, що свідчить про незалежність компанії від позикового капіталу.

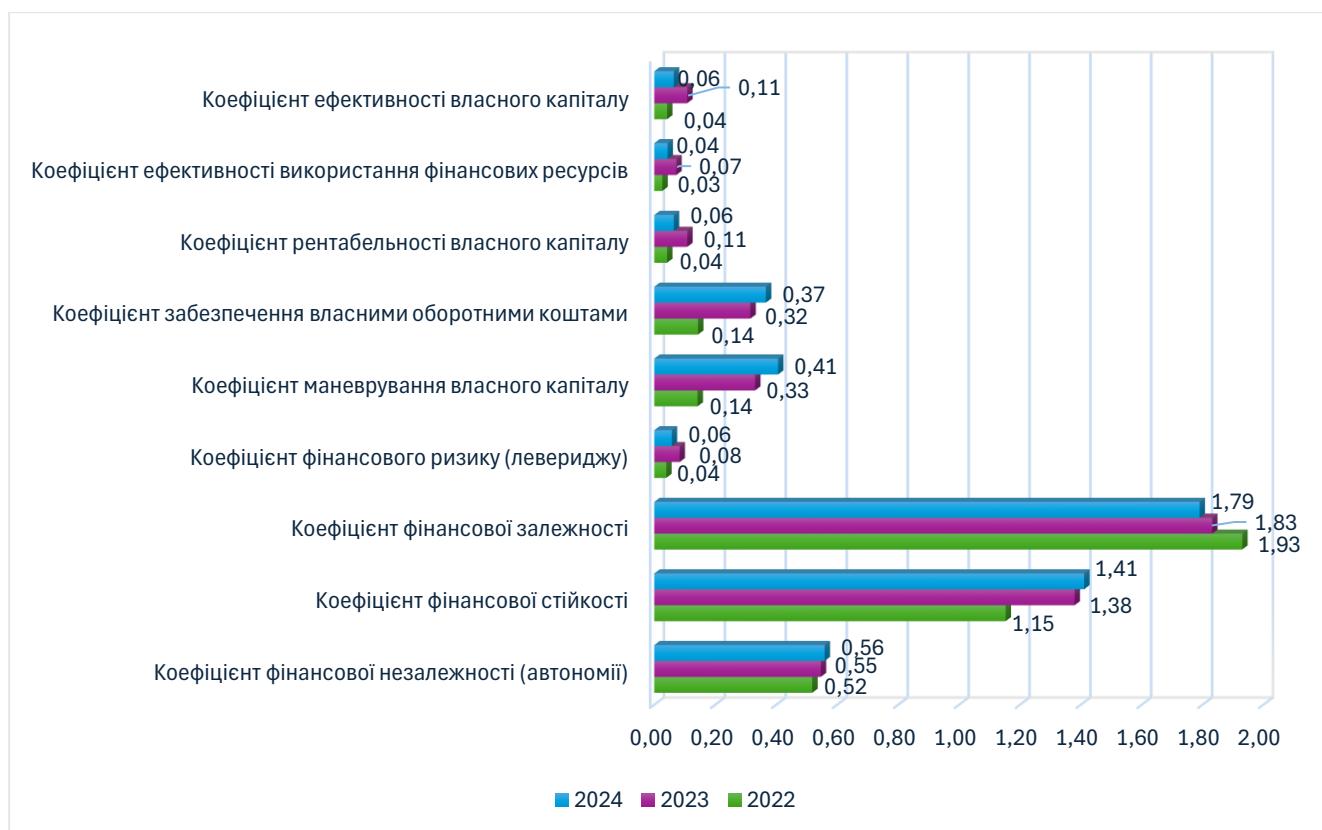

Рисунок 2.13 – Динаміка відносних показників фінансової стійкості

ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Побудовано автором на основі даних табл. 2.16

Коефіцієнт фінансової стійкості компанії зріс з 1,15 до 1,41 за аналізований період і залишився вище 1, тобто відповідає нормативному значенню. Це означає, що компанія здатна виконувати свої зобов'язання за рахунок власних коштів.

Коефіцієнт залежності знизився на 0,1 пункти у 2023 році порівняно з 2022 роком та на 0,04 пункти у 2024 році проти 2023 року. Це негативна тенденція, оскільки компанія може залежати від зовнішнього боргу.

Щодо коефіцієнт фінансового ризику (левериджу), то слід зазначити, що його значення покращилося у 2023 році порівняно з 2022 роком. У 2024 році показник становив 0,06, що відповідає очікуваному значенню.

Для визначення ефективності використання оборотного капіталу ми аналізуємо наступні показники. Для оцінки мобільності оборотного капіталу ми використовуємо коефіцієнт маневреності власного капіталу, який показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності,

тобто вкладена в оборотний капітал, а яка капіталізована. Нормативне значення - вище 0,5. У ПрАТ «Харківський плитковий завод» цей показник був нижчим за норму протягом усього періоду, що розглядається. Однак у 2024 році цей показник збільшився на 0,08 порівняно з 2023 роком. Як бачимо, значення цього показника коливається, але має позитивну тенденцію.

Покриття запасів власним оборотним капіталом показує, якою мірою запаси та витрати фінансуються за рахунок власного оборотного капіталу. Для аналізованої компанії цей показник збільшився з 0,14 до 0,37 за досліджуваний період. Така динаміка свідчить про зменшення залежності компанії від зовнішніх джерел фінансування запасів і витрат, що позитивно впливає на її фінансовий стан.

Для того, щоб охарактеризувати ефективність використання фінансових ресурсів підприємства, слід розрахувати рентабельність власного капіталу, ефективність використання фінансових ресурсів та ефективність використання власного капіталу.

Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Харківський плитковий завод» за аналізований період зріс з 0,03 до 0,07 у 2022-2023 роках, та знизився з 0,07 до 0,04 у 2023-2024 роках. Проаналізувавши зниження цього коефіцієнта, можна також сказати, що це вплине на фінансову стійкість підприємства в найближчому майбутньому, оскільки воно вже не зможе покривати свої витрати.

Коефіцієнт ефективності власного капіталу також значно знизився - з 0,11 до -0,06 у 2024 році проти 2023 року. Це несприятливо для діяльності компанії і, ймовірно, матиме негативний вплив на її платоспроможність та фінансову стабільність.

Таким чином, аналіз відносних показників фінансової стійкості компанії дозволяє зробити висновок, що половина показників не досягли нормативних значень протягом аналізованого періоду. Однак слід зазначити, що бізнес був більш волатильним у 2022 році, про що свідчить значне відхилення деяких ключових показників від загальної тенденції. Загалом, усі відносні показники вказують на слабку стабільність фінансового стану ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Однак, якщо порівнювати ситуацію в 2024 році з ситуацією в 2022 році дещо покращилася, тобто відносні показники фінансової стійкості поступово зросли.

Аналіз основних показників фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки свідчить про слабкий фінансовий стан підприємства. У 2024 році майже всі показники погіршилися порівняно з попереднім роком, що свідчить про негативні тенденції.

За допомогою PEST-аналізу розглянемо вплив факторів зовнішнього середовища, які впливають на фінансову стійкість ПрАТ «Харківський плитковий завод» (табл. 2.17). У якості експертів виступили працівники різних цехів, у кількості 5 осіб.

Таблиця 2.17 – Зведена таблиця основних факторів, що формують фінансову стійкість компаній

Опис фактору	Вага фактору	Експертна оцінка (1-5)					Середня оцінка	Оцінка з урахуванням ваги
		1	2	3	4	5		
Політичні чинники (P)								
1. Зміна законодавства	0,09	3	2	2	3	2	2,4	0,22
2. Загальносвітова політична ситуація (війна)	0,09	4	5	4	4	5	4,4	0,4
3. Обмеження в умовах війни	0,09	2	2	3	3	3	2,6	0,24
Економічні чинники (E)								
1. Динаміка курсу національної валюти	0,05	4	4	5	5	4	4,4	0,2
2. Купівельна спроможність населення	0,14	1	2	1	1	2	1,4	0,19
3. Рівень конкуренції	0,13	3	2	3	2	3	2,6	0,35
Соціальні чинники (S)								
1. Рівень життя населення	0,05	2	3	3	3	3	2,8	0,13
2. Демографічні зміни	0,04	4	4	3	3	4	3,6	0,16
3. Зміна вподобань покупців, інші вимоги до якості	0,09	1	1	2	1	2	1,4	0,13
Технологічні чинники (T)								
1. Нові патенти	0,04	2	1	1	2	1	1,4	0,06
2. Нові продукти	0,09	2	2	2	3	3	2,4	0,22
3. Автоматизація торгівлі	0,09	2	1	2	2	3	2,0	0,18

Розраховано автором на основі власних спостережень

Для того, щоб було зручніше визначити значущість параметра, складемо допоміжну табл. 2.18, в якій розташуємо фактори за спаданням.

Таблиця 2.18 – Матриця PEST-аналізу

Фактор	Оцінка з урахуванням ваги	Фактор	Оцінка з урахуванням ваги
Політичні чинники (Р)		Економічні чинники (Е)	
2. Загальносвітова політична ситуація (війна)	0,4	3. Рівень конкуренції	0,35
3. Обмеження в умовах війни	0,24	1. Динаміка курсу національної валюти	0,2
1. Зміна законодавства	0,22	2. Купівельна спроможність населення	0,19
Разом	0,86	Разом	0,74
Соціальні чинники (S)		Технологічні чинники (Т)	
2. Демографічні зміни	0,16	2. Нові продукти	0,22
1. Рівень життя населення	0,13	3. Автоматизація торгівлі	0,18
3. Зміна вподобань покупців, інші вимоги до якості	0,13	1. Нові патенти	0,06
Разом	0,42	Разом	0,46

Власна розробка автора

Отже, з табл. 2.18 ми бачимо, що найбільший вплив становлять політичні чинники із загальною оцінкою 0,86 балів. Трохи менший вплив становлять економічні чинники – 0,74 балів.

Визначимо зміни, які впливають на діяльність ПрАТ «Харківський плитковий завод». Результати оформимо в табл. 2.19.

Таблиця 2.19 – Вплив зовнішніх чинників на ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Опис фактору	Зміни в галузі	Вплив на компанію
Політичні чинники (Р)		
1. Зміна законодавства	Збільшення ставки податку	Зростання закупівельних цін
2. Загальносвітова політична ситуація (війна)	Постачальники можуть втратити можливість замовляти сировину в інших країнах	Скорочення асортименту продукції
3. Обмеження в умовах війни	Посилення обмежень.	Зниження доходів організації
Економічні чинники (Е)		
1. Динаміка курсу національної валюти	Через зростання курсу долара постачальники можуть підняти ціни	Збільшення закупівельних цін, тобто збільшиться собівартість продажів
2. Купівельна спроможність населення	Навіть якщо доходи населення впадуть, виручка залишиться незмінною	Практично не впливає

Продовження табл. 2.19

3. Рівень конкуренції	Є ймовірність виходу на ринок сильнішого конкурента	Організація може втратити частину клієнтів
Соціальні чинники (S)		
1. Рівень життя населення	Зниження рівня життя	Мінімальне скорочення попиту
2. Демографічні зміни	Знизиться чисельність населення в регіоні	Зменшення кількості покупців
3. Зміна вподобань покупців, інші вимоги до якості	Поширення інформації про шкоду керамічних виробів.	Зниження доходів
Технологічні чинники (T)		
1. Нові патенти	Створення засобів реклами продукції	Поява нових маркетингових стратегій, можливе збільшення продажів
2. Нові продукти	Збільшення конкурентоспроможності продукції	Збільшення попиту на новий товар
3. Автоматизація торгівлі	Спрощення обліку та аналізу процесу продажів	Точніший і своєчасніший облік у торгівлі та прийняття оперативних управлінських рішень

Власна розробка автора

Аналіз виявив дві основні проблеми, пов'язані з нестабільним фінансовим становищем компанії.

Перша проблема пов'язана з негативною тенденцією до зниження прибутку компанії у 2024 році.

Другою причиною нестабільного фінансового стану компанії, на мою думку, є високий рівень дебіторської заборгованості в структурі активів компанії. Занадто висока частка дебіторської заборгованості може призвести до банкрутства.

Тому для того, щоб поліпшити фінансову стійкість компанії, потрібно зосередитися на вирішенні цих проблем. Основні шляхи покращення фінансового стану та вирішення цих проблем викладені в Розділі 3.

Висновки до розділу 2

ПрАТ «Харківський плитковий завод» - одна з найбільших українських компаній з виробництва керамічної плитки.

ПрАТ «Харківський плитковий завод» на протязі 2022 – 2024 років мало валовий прибуток та значні суми інших операційних доходів. Відбувалось зниження інших операційних витрат у 2024 році. За 2022 – 2024 роки зросли суми збутових витрат, адміністративних витрат. Операційна діяльність підприємства була прибутковою. Величина чистого прибутку мала динаміку до зростання у 2023 році та до зниження у 2024 році. В 2023 році підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 135052 тис. грн, що на 184,55% більше ніж у 2022 році, а в 2024 році на 38,62% менше ніж у 2023 році.

У 2023 році порівняно з 2022 роком активи та пасиви компанії збільшилися на 98392 тис. грн. Темп приросту за цей період становить 4,5%. У 2024 році у порівнянні з 2023 роком збільшилися на 40681 тис. грн. Темп приросту за цей період склав за цей період становить 1,78%. Це свідчить про те, що бізнес компанії розширюється.

Аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Харківський плитковий завод» показав, що за аналізовані роки баланс компанії не є ліквідним.

Аналіз відносних показників фінансової стійкості компанії дозволяє зробити висновок, що половина показників не досягли нормативних значень протягом аналізованого періоду. Однак слід зазначити, що бізнес був більш волатильним у 2022 році, про що свідчить значне відхилення деяких ключових показників від загальної тенденції. Загалом, усі відносні показники вказують на нестабільний фінансовий стан ПрАТ «Харківський плитковий завод». Однак, якщо порівнювати ситуацію в 2024 році з ситуацією в 2022 році дещо покращилася, тобто відносні показники фінансової стійкості поступово зросли.

3 НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

ПрАТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПЛИТКОВИЙ ЗАВОД»

3.1 Рекомендації щодо покращення фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища

У результаті проведеного аналізу фінансового стану ПрАТ «Харківський плитковий завод» було виявлено, що підприємство має слабку стабільність фінансового стану. Перша проблема пов'язана з негативною тенденцією до зниження прибутку компанії у 2024 році. Другою причиною нестабільного фінансового стану компанії, на мою думку, є високий рівень дебіторської заборгованості в структурі активів компанії. Занадто висока частка дебіторської заборгованості може призвести до банкрутства.

Таким чином для підприємства рекомендовано 2 заходи для покращення фінансового стану:

1. Розроблення політики максимізації прибутку
 2. Розроблення політики управління дебіторською заборгованістю
- ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Розглянемо більш детально кожен захід.

Захід 1. Розроблення політики максимізації прибутку

Основною метою будь-якого підприємства є отримання максимального прибутку. Одним із методів підвищення фінансової стійкості підприємства є розробка політики максимізації прибутку. Під час розроблення політики максимізації прибутку буде розглянуто два варіанти розрахунків: збільшення собівартості продажів за незмінного рівня комерційних витрат і зниження собівартості продажів при збільшенні комерційних витрат.

Для розроблення політики максимізації прибутку застосовуються дві складові. Перша - собівартість продажів. Друга група витрат називається «Комерційні витрати».

При розрахунку собівартості продукції ПрАТ «Харківський плитковий завод» не ділить витрати на постійні та змінні. Тому традиційний спосіб максимізації прибутку у фінансовому менеджменті в цьому випадку застосувати складно.

Однак, змінюючи зростання розглянутих укрупнених категорій витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод» та їхню структуру в загальній виручці, можна простежити динаміку зміни прибутку і рентабельності продажів [33].

З урахуванням того, що у звітному періоді стаття «комерційні витрати» дорівнює 207862 тис. грн, то буде розглянуто 2 варіанти максимізації прибутку від продажів, оптимізованих для ПрАТ «Харківський плитковий завод»:

- збільшення собівартості продажів при незмінному рівні комерційних витрат;
- зниження собівартості продажів і збільшення комерційних витрат.

У розрахунках допускається збільшення виручки за сприятливих умов ринку від 15% з кроком в 1%.

Для наочності в аналізі також подано процентні співвідношення витрат підприємства в загальній виручці.

Для порівняння показників у розрахунках також подано виручку і витрати минулих років. Зміну виручки, витрат і прибутку від продажів 2024 року були розраховані окремо, виходячи з показників фінансової звітності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2023 рік, і представлені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Динаміка показників прибутку за 2023-2024 рік

Показник	2023	2024
1	2	3
Виручка, тис. грн	1585782	1308823
Зміна виручки, %	59,71	-17,47
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1070900	963408
Зміна собівартості продажів, %	30,43	-10,04
Частка собівартості продажів у виручці, %	67,53	73,61

Продовження табл. 3.1

1	2	3
Комерційні витрати, тис. грн.	207048	207862
Зміна комерційних витрат, %	88,12	0,39
Частка комерційних витрат у виручці, %	13,06	15,88
Прибуток (збиток) від продажів, тис. грн.	307834	137553
Зміна прибутку від продажів, %	186,80	-55,32
Рентабельність продажів, %	19,41	10,51

Власні розрахунки автора

Перейдемо до першого способу максимізації прибутку. Розрахунок представлений у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 – Зростання собівартості продажів за незмінного рівня комерційних витрат

Показник	2024	Варіанти				
		1	2	3	4	5
Виручка, тис. грн	1308823	1505146,45	1745969,88	2042784,76	2410486,02	2868478,36
Зміна виручки, %	-17,47	15	16	17	18	19
Собівартість реалізованої продукції(товарів, робіт, послуг), тис. грн.	963408	973042,08	992502,92	1022278,01	1063169,13	1116327,59
Зміна собівартості продажів, %	-10,04	1	2	3	4	5
Частка собівартості продажів у виручці, %	73,61	64,65	56,85	50,04	44,11	38,92
Комерційні витрати, тис. грн.	207862	207862	207862	207862	207862	207862
Зміна комерційних витрат, %	0,39	0	0	0	0	0
Частка комерційних витрат у виручці, %	15,88	13,81	11,91	10,18	8,62	7,25
Прибуток (збиток) від продажів, тис. грн.	137553	324242,37	545604,96	812644,75	1139454,89	1544288,78
Зміна прибутку від продажів, %	-55,32	135,72	68,27	48,94	40,22	35,53
Рентабельність продажів, %	10,51	21,54	31,25	39,78	47,27	53,84

Власні розрахунки автора

Розрахунок показав, що при використанні цього методу збільшується валовий прибуток, так само, як і собівартість продажів. При цьому рентабельність

продажів значно зростає. За такого способу підприємство зможе домогтися приросту прибутку від продажів.

Далі розглянемо другий варіант збільшення прибутку за допомогою зниження собівартості продажів і збільшення комерційних витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Даний варіант може виникнути при появі на даному сегменті ринку конкуруючих організацій або виходу на оптовий ринок великих споживачів самого Товариства. Тому було передбачено помірне зниження собівартості продажів порівняно з базовим роком із кроком в 1%. Комерційні витрати передбачається прийняти рівними 15% від загальної суми виручки, з кроком збільшення в 1%. Розрахунки наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Зниження собівартості продажів і збільшення комерційних витрат

Показник	2024	Варіанти				
		1	2	3	4	5
Виручка, тис. грн	1308823	1374264,15	1429234,72	1472111,76	1501553,99	1516569,53
Зміна виручки, %	-17,47	5	4	3	2	1
Собівартість реалізованої продукції(товарів, робіт, послуг), тис. грн.	963408	991346,83	1009191,07	1018273,79	1023365,16	1024388,53
Частка собівартості продажів у виручці, %	73,61	72,14	70,61	69,17	68,15	67,55
Комерційні витрати, тис. грн.	207862	206139,62	228677,55	250259,00	270279,72	280565,36
Частка комерційних витрат у виручці, %	15,88	15	16	17	18	19
Прибуток (збиток) від продажів, тис. грн.	101033	176777,70	191366,09	203578,96	207909,11	211615,64
Зміна прибутку від продажів, %	-38,77	74,97	8,25	6,38	2,13	1,78
Рентабельність продажів, %	7,72	12,86	13,39	13,83	13,85	13,95

Власні розрахунки автора

Отже, при такому варіанті розрахунків підприємство зможе домогтися збільшення прибутку. Прибуток від продажів має тенденцію до збільшення, як і комерційні витрати. Виручка у відсотковому прирості також збільшується. Тому за ситуації, що склалася, ПрАТ «Харківський плитковий завод» зможе домогтися приросту прибутку від продажів. Зростання прибутку спостерігається в п'яти розрахованих варіантах, що зумовлено збільшенням загальної виручки. Комерційні витрати підприємства в даному випадку можуть збільшитися з залежних і незалежних від ПрАТ «Харківський плитковий завод» причин. Їхній приріст може бути пов'язаний зі збільшенням вартості матеріалів, інвестиційною діяльністю ПрАТ «Харківський плитковий завод» і навіть через інфляцію.

Таким чином, із двох варіантів найбільш підходящим є перший. У першому варіанті збільшується валовий прибуток, собівартість продажів, а рівень комерційних витрат продовжує залишатися на колишньому рівні.

Захід 2. Розроблення політики управління дебіторською заборгованістю

На сьогодні управління дебіторською заборгованістю в ПрАТ «Харківський плитковий завод» потребує оптимізації. Рівень та оборотність дебіторської заборгованості погіршуються, що свідчить про відсутність ефективної організації діяльності в цій сфері. Крім того, відсутні локальні акти ПрАТ «Харківський плитковий завод» у цій сфері. У ПрАТ «Харківський плитковий завод» не проводиться регулярний контроль за розглянутим видом поточного активу, незважаючи на те, що це дуже необхідно при продажу товарів покупцям, які можуть не бути платоспроможними.

На сьогодні методи боротьби з простроченою дебіторською заборгованістю обмежуються лише примусовими заходами, такими як: звернення до судових органів для стягнення заборгованості з покупців; передача виконавчих документів до служби приставів. Однак проведений аналіз показав, що посилення контролю за її показниками дебіторської заборгованості, а крім зазначеного за діями персоналу є ключовим інструментом поліпшення її якості.

Для збільшення ефективності контролю за дебіторською заборгованістю рекомендується призначити відповідального співробітника ПрАТ «Харківський плитковий завод», який уже займається управлінням цим видом оборотних коштів. Також слід розробити внутрішній регламент, який визначить порядок роботи з нею, орієнтований на своєчасне виявлення простроченої заборгованості. У регламенті також необхідно встановити алгоритм дій щодо боржників, розділивши їх на категорії залежно від строку формування заборгованості, суми та причин неплатежу.

Для поліпшення процесу управління дебіторською заборгованістю ПрАТ «Харківський плитковий завод» пропонується впровадити такі заходи:

- розробити систему критеріїв оцінки потенційних дебіторів компанії, яка дасть змогу виявляти недобросовісні організації;
- ранжувати контрагентів за значенням їхніх кредитних рейтингів, що дасть змогу визначити найбільш надійних партнерів для співпраці та зменшити ймовірність виникнення простроченої дебіторської заборгованості;
- впровадити систему моніторингу дебіторської заборгованості, яка дозволить оперативно виявляти прострочену заборгованість і вживати заходів для її повернення.

У результаті впровадження цих заходів (рис. 3.1) буде поліпшено процес управління дебіторською заборгованістю в ПрАТ «Харківський плитковий завод», що дасть змогу зменшити ризики виникнення простроченої заборгованості та підвищити ефективність роботи компанії.

Пропонована система критеріїв оцінки майбутніх покупців передбачає етапний аналіз відомостей про можливого дебітора, що дає змогу оцінити становище компанії та виявити недобросовісних контрагентів. Для того щоб переконатися в надійності партнера, слід проводити поетапну попередню роботу з можливими дебіторами, детально вивчивши інформацію та проаналізувавши діяльність компанії, а також її та можливу неплатоспроможність.

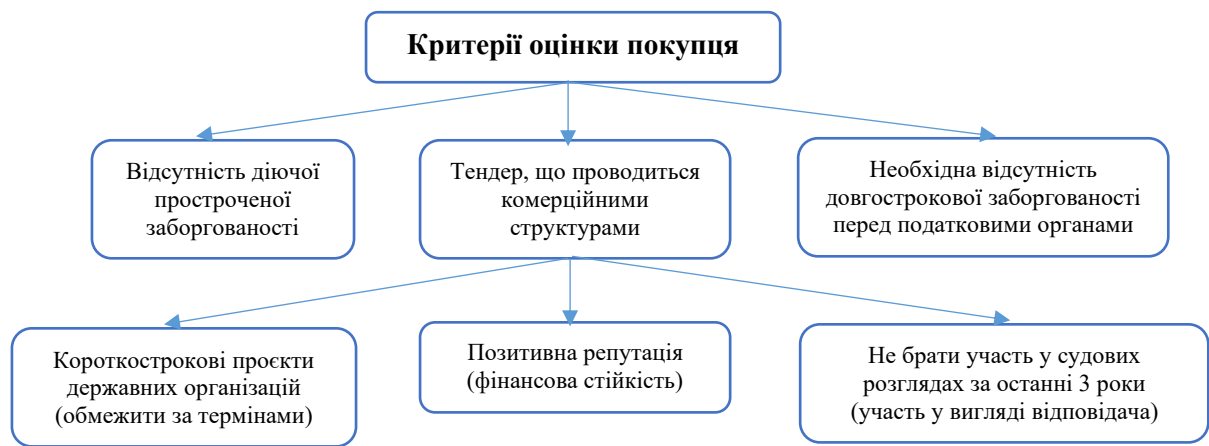

Рисунок 3.1 – Рекомендовані критерії оцінки покупця

Власна розробка автора

Необхідно попередньо визначити максимальний час, необхідний для укладення контракту потенційним клієнтом.

Проаналізуємо з позиції витрат на запит документів про потенційного клієнта. Запит та оцінка копій документів про клієнта містять:

- встановлення заздалегідь обсягу відомостей і списку документів, які потенційний контрагент має надати до звернення до ПрАТ «Харківський плитковий завод»;
- доведення відомостей про запит до потенційного контрагента, проведення аналізу отриманих відомостей контрагентом (протягом декількох хвилин);
- пошук документів потенційним контрагентом і доставка в ПрАТ «Харківський плитковий завод» (від години до декількох днів);
- копіювання документів майбутнім контрагентом або ПрАТ «Харківський плитковий завод» (до години);
- зіставлення копій та оригіналів документів (до години);
- внесення відомостей про контрагента в анкету або автоматизовану систему (до години);
- оцінку правоздатності клієнта і повноважень його керівника (5 днів).

Анкетування потенційного контрагента є одним із найпростіших та найефективніших методів оцінки, який дає змогу виявити проблемні моменти та оптимізувати діяльність із контрагентом як клієнтом. У рамках профілактики, відмінної від етапу стягнення боргів, заповнення анкети та подання зазначених документів є добровільною дією. Для сумлінного контрагента заповнення анкети не викликає заперечень, оскільки це дає змогу встановити взаємодію на більш чіткій та прозорій основі. Водночас, для недобросовісного контрагента заповнення анкети супроводжується ризиком зазначення недостовірних відомостей, що може призвести до оман кредитора, а боржника - до кримінальної відповідальності. В окремих обставинах заповнення анкети може бути не обов'язковим, а залежати від бажання потенційного дебітора.

У деяких компаніях застосовується термін «анкета-декларація», щоб підкреслити, що це не просто сукупність довільних відомостей, а офіційний документ, що вимагає надання достовірної інформації та містить конкретні заяви і гарантії. Така назва допомагає контрагенту розуміти, що заповнення анкети є серйозною справою і може потягнути за собою відповідальність у разі надання неправдивих відомостей.

Анкета-декларація містить не лише інформацію про компанію та її діяльності, а й конкретні заяви та гарантії від контрагента. Наприклад, контрагент може декларувати, що він не є банкрутом, що має всі необхідні ліцензії та дозволи для здійснення своєї діяльності, що не має заборгованостей перед податковими органами та іншими державними установами, тощо. Такі заяви та гарантії можуть бути включені в договір, що укладається між компанією і контрагентом.

Важливо зазначити, що заповнення анкети-декларації вимагає серйозного ставлення до цього процесу, оскільки надання неправдивої інформації може спричинити відповідальність і завдати шкоди як компанії, так і контрагенту. Тому компанії повинні забезпечити контроль за наданням достовірної інформації в анкеті-декларації та вживати заходів у разі виявлення недостовірної інформації.

Таким чином, анкетування потенційного контрагента є важливим інструментом у роботі з клієнтами, який дає змогу виявити проблемні моменти та встановити більш чітку та прозору взаємодію між контрагентами.

Також можна запропонувати ранжування контрагентів за значенням кредитних рейтингів, відповідно до табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Значення кредитних рейтингів

Платіжна дисципліна	
Прострочення оплати, днів	Рейтинг
Більше 120	Е
Більше 90	D
Більше 60	C
Більше 30	B
0	A

Власна розробка автора

Для початку клієнтів розподіляють за платіжною дисципліною, ті, хто отримав рейтинг «D» або «E» укладають договори на умовах, які запропонує керівництво ПрАТ «Харківський плитковий завод» індивідуально кожному замовнику.

Якщо компанія отримала рейтинги «A», «B» і «C», то тут необхідно рекомендувати такі умови роботи:

- рейтинг «C»: тільки за умови наявності застави;
- рейтинг «B»: обов'язковий опис у договорах системи штрафів і пені та їх суворе виконання;
- рейтинг «A»: надання відстрочки платежу без використання санкцій з боку ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Для того, щоб не допустити зростання (появу) простроченої дебіторської заборгованості, необхідно в договорах із контрагентами передбачити пункти, в яких буде відображено додаткові обтяження у вигляді штрафних санкцій у разі порушення умов договорів.

Розмір штрафу для кожного боржника, при цьому залежатиме від кількості днів, на яку здійснюється затримка платежу (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Шкала штрафних санкцій

Прострочення оплати, днів	Величина штрафу, %
Більше 120	0,1
Більше 90	0,08
Більше 60	0,06
Більше 30	0,05

Власна розробка автора

Зазвичай інформація про появу простроченої заборгованості надходить до бухгалтерської служби, яка контролює надходження грошових ресурсів на рахунок. Однак, якщо прострочена заборгованість виникає у зв'язку з непостачанням товару або ненаданням послуги, то спочатку про неї дізнаються інші підрозділи, такі як виробничий відділ або відділ закупівель.

Після отримання інформації про прострочену заборгованість підрозділ по роботі з клієнтами починає діяльність з інкасації боргу. Для цього можуть бути використані різні методи, наприклад, переговори з боржником, надсилання листів і повідомлень, звернення до суду тощо.

Важливо зазначити, що формування системи контролю за настанням прострочення є важливим кроком у забезпеченні фінансової стійкості компанії. Правильно налаштований механізм контролю дає змогу швидко реагувати на можливі проблеми та мінімізувати ризики появи заборгованості.

Для ефективного контролю за можливим настанням прострочення платежів у ПрАТ «Харківський плитковий завод» необхідно розробити систему, яка б би забезпечувала своєчасне сповіщення уповноважених осіб про появу простроченої заборгованості. Для цього можна використовувати різні механізми контролю, наприклад, систему моніторингу платежів і аналізу фінансових потоків.

Після отримання інформації про прострочену заборгованість підрозділ по роботі з клієнтами розпочинає діяльність з інкасації боргу. Для цього можуть бути використані різні методи, наприклад, переговори з боржником, надсилання листів і повідомлень, звернення до суду і т.д.

Для ефективного управління дебіторською заборгованістю в ПрАТ «Харківський плитковий завод» необхідно використовувати систему її моніторингу, яка містить такі етапи.

1. Регулярно (щотижня або відповідно до динаміки господарської діяльності компанії) слід складати реєстр дебіторської заборгованості (рис. 3.2), для цього необхідно систематично збирати інформацію про заборгованість кожного контрагента ПрАТ «Харківський плитковий завод».

№	Сума	Менеджер	Контрагент	Первинний документ	Дата	Дата оплати згідно договору	Період відстрочки

Рисунок 3.2 – Реєстр дебіторської заборгованості

Власна розробка автора

2. Важливо вести реєстр відвантажувальних документів і вносити дані до бухгалтерську облікову систему (оборотно-сальдова відомість за рахунком обліку розрахунків з покупцями). Це дасть змогу відстежувати динаміку заборгованості кожного контрагента і виявляти можливі проблеми вчасно.

3. На основі реєстру дебіторської заборгованості можна складати різні звіти, наприклад, звіт про структуру заборгованості контрагентів (рис. 3.3) або звіт про динаміку дебіторської заборгованості на початок кожного тижня чи іншого періоду (рис. 3.4). Це допоможе управляти заборгованістю та приймати рішення на основі актуальної інформації.

№	Контрагент	Сума заборгованості	Середньозважена просрочка, днів

Рисунок 3.3 – Структура заборгованості контрагентів

Власна розробка автора

Дата	Сума заборгованості
03.07.2025	
10.07.2025	
17.07.2025	
...	

Рисунок 3.4 – Звіт про динаміку дебіторської заборгованості

Власна розробка автора

4. Ведення журналу по роботі з дебіторською заборгованістю є важливим елементом процесу стягнення боргів (рис. 3.5). У журналі відображаються конкретні дії виконавців щодо стягнення заборгованості і стан кожної справи. Це дає змогу відстежувати ефективність роботи і вносити корективи в стратегію стягнення заборгованості.

№	Дата	Дебітор	Контактна особа	Схема	Ситуація	Результат	Наступні дії	Сума	Примітка

Рисунок 3.5 – Журнал по роботі з дебіторською заборгованістю

Власна розробка автора

У журналі також можуть бути зазначені дані про контрагентів, з якими встановлено заборгованості якими встановлено заборгованості, строки давності боргу, загальну суму заборгованості, опис причин виникнення заборгованості, опис причин виникнення боргу та дій, які було вжито для стягнення боргу. Ця інформація може бути корисною для оцінки ризиків під час проведення майбутніх угод із цим контрагентом, а також для поліпшення роботи зі стягнення боргів у майбутньому. Журнал має бути систематично оновлюємо й аналізуємо, щоб визначити найефективніші методи роботи з дебіторською заборгованістю та вживати своєчасних заходів щодо стягнення боргів.

Хоча запропоновані заходи можуть поліпшити якість управління дебіторською заборгованістю в ПрАТ «Харківський плитковий завод», необхідно

розуміти, що вони не можуть гарантувати повний і абсолютний захист від можливих прострочень дебіторської заборгованості.

Хоч би як ретельно планували і моніторили стан заборгованості кожного контрагента, завжди є ризики виникнення форс-мажорних ситуацій, які можуть призвести до прострочень платежів. Наприклад, непередбачувані економічні кризи, політичні зміни або зміни в законодавстві можуть вплинути на фінансовий стан контрагентів і, як наслідок, на терміни погашення боргів. Тому крім запропонованих заходів, важливо мати готові плани дій у разі виникнення прострочень дебіторської заборгованості. Це може включати в себе стратегії щодо врегулювання заборгованості, контакти з юридичними організаціями, судові розгляди тощо.

Таким чином, запропоновані заходи можуть значно поліпшити якість управління дебіторською заборгованістю, але необхідно мати на увазі, що вони не є винятковим вирішенням проблеми.

Економічна ефективність пропонованих заходів буде проведена у наступному пункті роботи.

3.2 Обґрунтування доцільності впровадження запропонованих заходів

Таким чином, запропоновано такі заходи:

1. Політика максимізації прибутку передбачає зростання чистого прибутку при різних ситуаціях. Однак за будь-якого обраного варіанта насамперед передбачається стабільне зростання виручки.

2. Впровадження системи оцінки як потенційних дебіторів (анкетування, запит документів, формулювання документів, формулювання та присвоєння кредитного рейтингу), так і безпосередньо самої дебіторської заборгованості (за допомогою регулярного формування реєстрів дебіторської заборгованості та

відвантажувальних документів і ведення спеціального журналу), а також введення в договори, що укладаються з контрагентами, шкали штрафних санкцій.

Визначимо витрати на ці заходи. Так, для політики максимізації прибутку витрати не заплановано, а для впровадження політики управління дебіторською заборгованістю витрати на впровадження подано у табл. 3.6.

Таблиця 3.6 – Витрати на заходи щодо вдосконалення управління дебіторською заборгованістю

Захід	Періодичність	Сума, тис. грн.
1 Розробка критеріїв оцінки потенційних дебіторів	розробляється один раз, у разі необхідності доопрацьовується	250
2 Оцінка потенційного дебітора	оцінюється кожен потенційний дебітор	20
3 Розроблення та впровадження системи моніторингу дебіторської заборгованості	розробляється один раз, за необхідності доопрацьовується, сам моніторинг ведеться регулярно (1 раз на тиждень)	240 (разово) 100 (щомісяця)
Всього, у тому числі ті, що збільшують витрати підприємства		610 1,5

Власні розробка автора

При визначенні витрат на оплату праці виходимо з того, що 1 година роботи фахівця коштує 104 грн. При цьому оплата праці фахівця здійснюється за почасовою системою оплати праці (встановлено фіксований оклад), тобто в цьому випадку фактично збільшують витрати ПрАТ «Харківський плитковий завод» тільки канцелярські витрати.

1. Розробка критеріїв оцінки потенційних дебіторів: формулювання критеріїв оцінки, розробка анкети та кредитного рейтингу.

Витрати = оплата праці фахівця (головного бухгалтера) + канцелярське приладдя

2. Оцінка потенційного дебітора: пред'явлення та обробка анкети, декларації, інших документів.

Витрати = оплата праці фахівця (головного бухгалтера) + канцелярське приладдя

3. Розроблення та впровадження системи моніторингу дебіторської заборгованості: розробка необхідних реєстрів і форм звітності, ведення моніторингу

Витрати = оплата праці фахівця (головного бухгалтера)

Отже, загальні витрати на вдосконалення управління дебіторської заборгованості ПрАТ «Харківський плитковий завод» становлять 611,5 тис. грн.

Доходом від впровадження запропонованих заходів є усунення ризику фінансових втрат ПрАТ «Харківський плитковий завод» від виникнення простроченої дебіторської заборгованості, а також вивільнення грошових коштів.

Прогнозується, вивільнення коштів із дебіторської заборгованості у розмірі 10% від величини залишку на кінець 2024 р., тобто в сумі 10744,9 тис. грн.

Економічний ефект = Доходи - Витрати

Економічна ефективність = $10744,9 - 611,5 = 10133,4$ тис. грн.

Розрахуємо період окупності інвестицій, за основу доходу беручи суму вивільненої дебіторської заборгованості.

$PP = 611,5 / 101,334 = 0,06$ року або 6 міс

Таким чином, отримані розрахункові дані свідчать про доцільність реалізації цих пропозицій.

Крім того, запропоновані заходи максимально знизять ризики появи простроченої дебіторської заборгованості через неплатоспроможності дебітора, які, безумовно, зростають в умовах можливого погіршення економічної ситуації в країні.

Хоча перелічені вище заходи можуть значно поліпшити фінансовий стан ПрАТ «Харківський плитковий завод», слід враховувати, що для досягнення найкращого результату необхідний комплекс заходів, що охоплює всі основні напрями діяльності підприємства.

Зокрема необхідно активно працювати над пошуком нових клієнтів, збільшенням обсягів продажів і розвитком нових ринків збуту. Цього можна бути досягнуто через розвиток маркетингових стратегій, поліпшення якості обслуговування клієнтів і розширення асортименту продукції.

Крім того, важливо не забувати про регулярний аналіз фінансових показників, визначення критичних точок і вжиття своєчасних заходів щодо їх усунення.

Таким чином, для досягнення найкращого результату необхідний комплексний підхід до управління ПрАТ «Харківський плитковий завод», що включає в себе не тільки поліпшення управління дебіторською заборгованістю, а й роботу за іншими напрямками діяльності.

Також, економічну ефективність пропонованих заходів можна зумовити кількома чинниками. Насамперед, удосконалення процесу документообігу та комунікації між співробітниками допоможе знизити кількість помилок і затримок під час обробки документів, а також прискорити процес передачі інформації між відділами ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Другим фактором є підвищення контролю за станом розрахунків з покупцями. Регулярне оновлення даних у бухгалтерській обліковій системі та моніторинг динаміки заборгованості допоможуть швидше виявляти можливі проблеми та вживати заходів щодо їх вирішення.

Третій фактор - підвищення фінансової дисципліни дебіторів. Це може бути досягнуто через активне інформування контрагентів про терміни погашення боргу, регулярне нагадування про необхідність оплати, а також використання системи штрафів і пільг при своєчасній оплаті.

Загалом, запропоновані заходи дадуть змогу прискорити оборотність дебіторської заборгованості та знизити рівень простроченої, у тому числі сумнівної заборгованості. Водночас необхідно розуміти, що досягнення ефективності в цій сфері є тривалим процесом і вимагає постійного моніторингу та коригування стратегії залежно від мінливих умов на ринку.

Щоб розрахувати та проаналізувати зміну показників платоспроможності та фінансової стійкості компанії необхідно скласти проєктний звіт про фінансові результати ПрАТ «Харківський плитковий завод» (3.7) та агрегований баланс (табл. 3.8).

Таблиця 3.7 – Проектний звіт про фінансові результати ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2024	Проект	Абсолютне відхилення, +/-
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції	1308823	1439705,3	130882,3
Собівартість реалізованої продукції	963408	1059748,8	96340,8
Валовий прибуток	345415	379956,5	34541,5
Адміністративні витрати	70892	70892	0
Витрати на збут	136970	136970	0
Інші операційні доходи	10157	11172,7	1015,7
Інші операційні витрати	38101	38101	0
Фінансовий результат від операційної діяльності до оподаткування	101033	145166,2	44133,2
Чистий фінансовий результат (прибуток /збиток)	82899	119036,284	36137,284

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка проектних показників відображена на рис. 3.6.

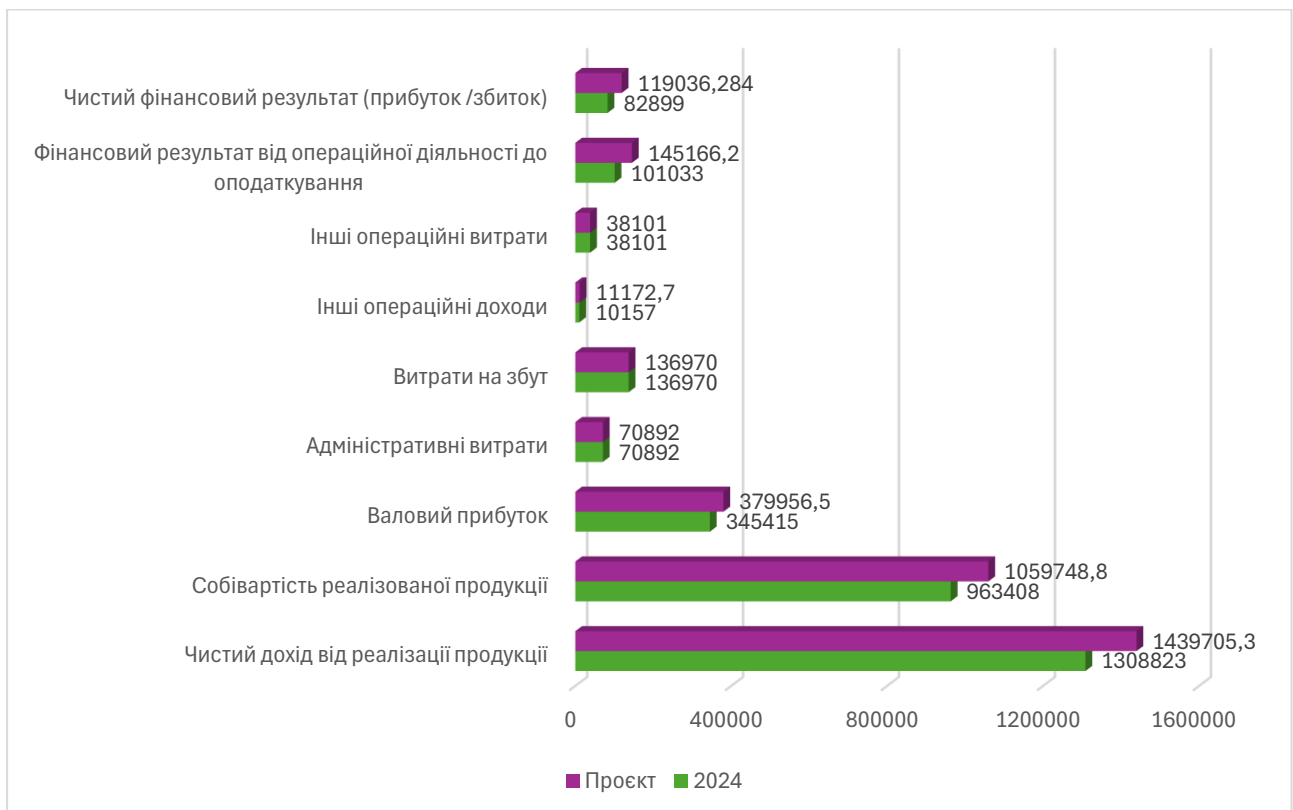

Рисунок 3.6 – Динаміка проектних показників діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Побудовано автором за даними табл. 3.7

Отже, ми можемо бачити приріст майже по усім показникам. Приріст виручки від розроблених заходів очікується в розмірі 1%, що відображено в прогностному звіті. Чистий фінансовий результат зростає на 36137,284 тис. грн.

У табл. 3.8 представлено проєктний баланс ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Таблиця 3.8 – Проєктний баланс ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Стаття	Код рядку	2024	Проєкт
АКТИВ			
I. Необоротні активи			
<i>Усього за розділом I</i>	1095	874038	872038
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	372838	374838
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	846456	761810,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	195842	176257,8
з бюджетом	1135	18354	16518,6
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13838	12454,2
Гроші та їх еквіваленти	1165	6135	156880
<i>Усього за розділом II</i>	1195	1453463	1498759
II. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
<i>Баланс</i>	1300	2327501	2370797
ПАСИВ			
I. Власний капітал			
Нерозподілений прибуток	1420	1280188	1323484
<i>Усього за розділом I</i>	1495	1300188	1343484
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500		
<i>Усього за розділом II</i>	1595	105592	105592
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600		
<i>Усього за розділом III</i>	1695	921721	921721
<i>Баланс</i>	1900	2327501	2370797

Власна розробка автора

Зміна активу балансу компанії передбачає приріст необоротних активів, зниження короткострокової дебіторської заборгованості та збільшення грошових коштів та їх еквівалентів.

Прогнозне зниження дебіторської заборгованості при сталості заходів ПрАТ «Харківський плитковий завод» щодо її зниження передбачається в сумі

10133,4 тис. грн. Отримані кошти рекомендується спрямувати на приріст чистого прибутку.

На підставі складеного проектного балансу із застосуванням розроблених заходів необхідно розрахувати та проаналізувати зміну показників ліквідності та платоспроможності, ділової активності та фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Проектні показники ліквідності та платоспроможності наведено в табл. 3.9.

Таблиця 3.9 – Проектні показники ліквідності і платоспроможності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показники	2024	Проект	Абсолютне відхилення, +/-
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,43	0,41
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,17	1,22	0,05
Коефіцієнт покриття	1,58	1,63	0,05
Власний оборотний капітал, тис. грн	531742	577038	45296,00

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка проектних показників відображена на рис. 3.7.

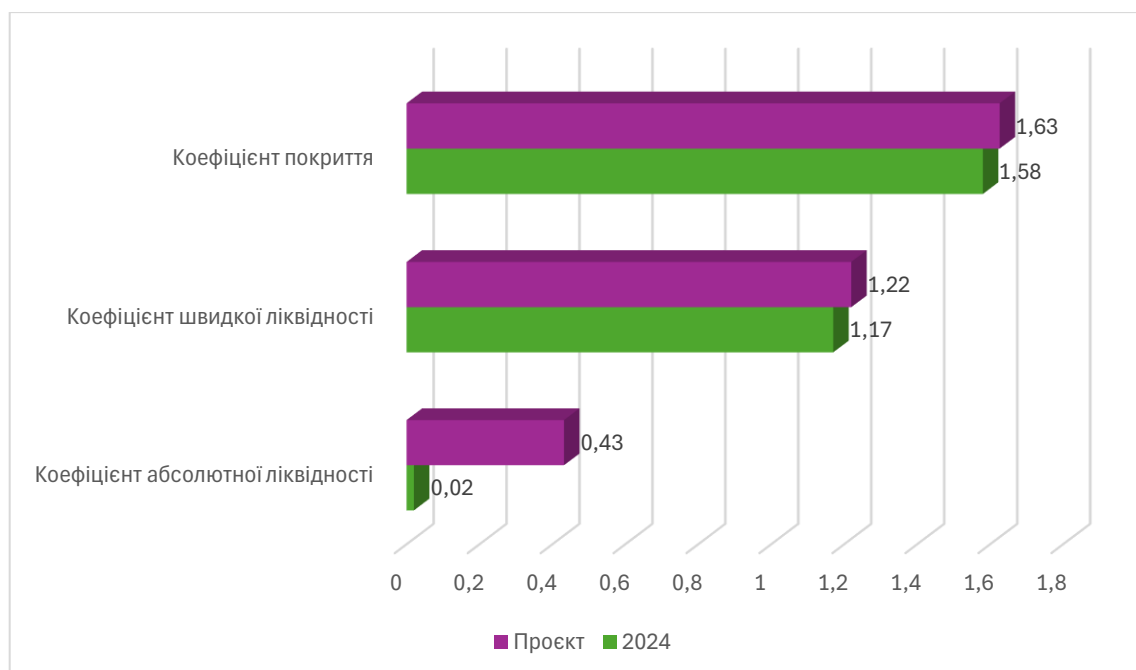

Рисунок 3.7 – Проектні показники ліквідності і платоспроможності

ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Побудовано автором за даними табл. 3.9

Прогнозний розрахунок коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності з урахуванням запропонованих заходів показав позитивну динаміку розвитку ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Коефіцієнт абсолютної ліквідності збільшився через зміну структури пасиву, а саме зменшення співвідношення позикових коштів до власних.

Зростання цього коефіцієнта означає, що після впровадження запропонованих заходів підприємство може виплатити більшу частину короткострокових зобов'язань негайно за рахунок грошових коштів і надходжень за розрахунками (виплати за дебіторською заборгованістю).

Коефіцієнт швидкої ліквідності також зростає. Однак зростання коефіцієнта вказує, що підприємство може погасити більшу частину поточних зобов'язань за кредитами і розрахунками, мобілізувавши при цьому всі оборотні кошти. Зростання цього показника зумовлене збільшенням оборотних коштів.

Приріст останнього коефіцієнта теж має позитивну динаміку розвитку. Коефіцієнт забезпеченості власними коштами, характеризує наявність в організації власних оборотних коштів для її поточної діяльності.

Підбиваючи підсумок з аналізу платоспроможності підприємства можна сміливо говорити щодо корисності запропонованих заходів, оскільки всі коефіцієнти мають тенденцію на позитивну динаміку і покращують загальну ліквідність ПрАТ «Харківський плитковий завод» в цілому.

Далі розрахуємо зміну показників ділової активності ПрАТ «Харківський плитковий завод» (табл. 3.10)

Таблиця 3.10 – Проектні показники ділової активності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показники	2024	Проект	Абсолютне відхилення, +/-
1	2	3	4
Коефіцієнт оборотності активів, вкладеного капіталу (коефіцієнт трансформації)	0,56	0,61	0,05
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	1,74	1,91	0,17
Коефіцієнт оборотності запасів (обороті)	2,58	2,83	0,25

Продовження табл. 3.10

1	2	3	4
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (обороті)	1,22	1,49	0,27
Період погашення дебіторської заборгованості (дні)	299,65	245,17	-54,48
Коефіцієнт кредиторської заборгованості (обороті)	1,73	1,90	0,17
Період погашення кредиторської заборгованості (дні)	211,52	192,29	-19,23
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (обороті)	1,01	1,07	0,06

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка проєктних показників відображена на рис. 3.7.

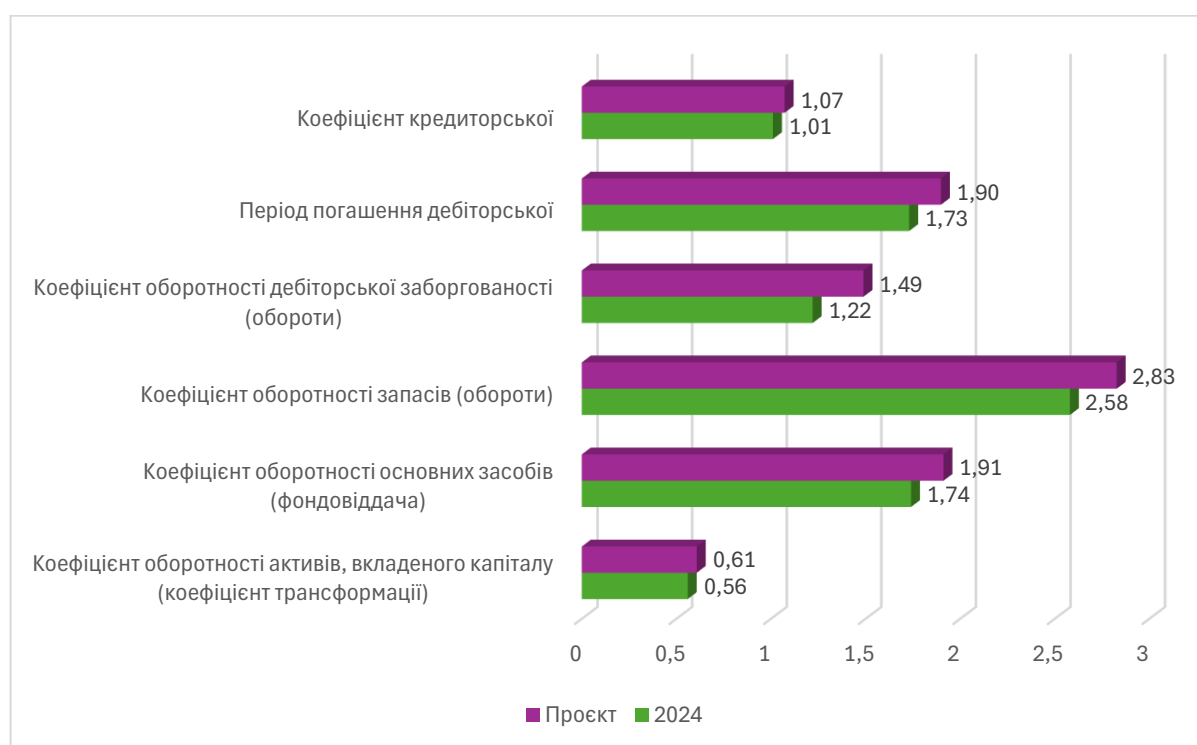

Рисунок 3.8 – Проєктні показники ділової активності

ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Побудовано автором за даними табл. 3.10

Оборотність активів ПрАТ «Харківський плитковий завод» у прогностному році проти 2024 зросте на 0,05 п.

Коефіцієнт фондівддачі демонструє схожу тенденцію з коефіцієнтом оборотності активів. Цей коефіцієнт зросте на 0,17 пункти.

Оборотність запасів на ПрАТ «Харківський плитковий завод» зросте на 0,25

обороту, що свідчить про те, що ПрАТ «Харківський плитковий завод» швидко реалізовує готову продукцію.

Оборотність дебіторської заборгованості на ПрАТ «Харківський плитковий завод» зростає на 0,27 обороти, проте період погашення дебіторської заборгованості скоротиться на 54,48 днів, що є дуже позитивним.

Аналогічну тенденцію можна спостерігати і для кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу зростає на 0,06 пункти.

Далі необхідно розрахувати, як вплинуть розроблені заходи на фінансову стійкість організації. Розрахунки подано в табл. 3.11.

Таблиця 3.11 – Проектні показники фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показники	Норматив	2024	Проект	Абсолютне відхилення, +/-
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	>0,5 (збільшення)	0,56	0,57	0,01
Коефіцієнт фінансової стійкості	1	1,41	1,46	0,05
Коефіцієнт фінансової залежності	<0,2 (зменшення)	1,79	1,76	-0,03
Коефіцієнт фінансового ризику (левериджу)	<0,5 (зменшення)	0,06	0,05	-0,01
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	>0,5 (збільшення)	0,41	0,51	0,1
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	>0,1 (збільшення)	0,37	0,39	0,02
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	>0,2 (збільшення)	0,06	0,06	0,00
Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів	0,67-1,5	0,04	0,11	0,07
Коефіцієнт ефективності власного капіталу	>0,1 (збільшення)	0,06	0,08	0,02

Власні розрахунки автора

Проектні коефіцієнти фінансової стійкості мають незначні зміни, то простежуватиметься стабільність фінансової стійкості в умовах кризи.

Підбиваючи підсумок, можна зазначити, що питання управління дебіторською заборгованістю актуальне для підприємства. При правильному управлінні заборгованістю і скориставшись вище викладеними рекомендаціями, підприємство може значно покращити свій фінансовий стан.

Головне правильно оцінити і проаналізувати стан дебіторської заборгованості та підібрати найбільш підходящі методи управління нею.

При раціональному управлінні дебіторською заборгованістю, а також при дотриманні всіх запропонованих рекомендацій можна домогтися збільшення грошової складової оборотних активів, прискорення розрахунків за кредитними зобов'язаннями і загалом поліпшити фінансові результати компанії.

Висновки до розділу 3

Для підприємства рекомендовано 2 заходи для покращення фінансового стану: розроблення політики максимізації прибутку та розроблення політики управління дебіторською заборгованістю ПрАТ «Харківський плитковий завод». Для розроблення політики максимізації прибутку застосовуються дві складові. Перша - собівартість продажів. Друга група витрат називається «Комерційні витрати». Таким чином, із двох варіантів найбільш підходящим є перший. У першому варіанті збільшується валовий прибуток, собівартість продажів, а рівень комерційних витрат продовжує залишатися на колишньому рівні.

Для збільшення ефективності контролю за дебіторською заборгованістю рекомендується призначити відповідального співробітника ПрАТ «Харківський плитковий завод», який уже займається управлінням цим видом оборотних коштів. Також слід розробити внутрішній регламент, який визначить порядок роботи з нею, орієнтований на своєчасне виявлення простроченої заборгованості. У регламенті також необхідно встановити алгоритм дій щодо боржників, розділивши їх на категорії залежно від строку формування заборгованості, суми та причин неплатежу. Для того, щоб не допустити зростання (появу) простроченої дебіторської заборгованості, необхідно в договорах з контрагентами передбачити пункти, в яких буде відображено додаткові обтяження у вигляді штрафних санкцій у разі порушення умов договорів.

ВИСНОВКИ

Отже, поставлені завдання дипломної роботи виконанні та можна зробити наступні висновки.

1. Стабільне функціонування компанії в тривалій перспективі дає змогу судити про його фінансовий стан, структуру пасивів і активів, а також рівень ефективності використання кредитних ресурсів і коштів інвесторів. Саме фінансова стійкість є однією з ключових складових, що формують комплексне поняття стійкості компанії. При цьому саме поняття «фінансова стійкість» має більше оціночних характеристик діяльності порівняно з поняттям «платоспроможність».

2. Виходячи з того, які чинники впливають на стійкість господарюючого суб'єкта виділяють такі види стійкості: внутрішню; зовнішню; загальну; успадковану; фінансову.

3. За характером виникнення виділяють фінансову стійкість: абсолютну, нормативну. За способами управління фінансову стійкість розрізняють: консервативну, прогресивну. З позиції корисності: активна стійкість, пасивна стійкість.

4. До найбільш часто використовуваних методів належать: метод абсолютних, відносних і середніх величин; метод порівняння; вертикальний аналіз; горизонтальний аналіз; трендовий аналіз; факторний аналіз; аналіз за допомогою фінансових коефіцієнтів; метод експертних оцінок.

5. Аналіз літератури дає змогу зробити висновок, що більшість авторів виокремлюють схожі коефіцієнтні та абсолютні показники оцінки фінансової стійкості. На сьогодні використовується низка методів до аналізу фінансової стійкості суб'єкта економічної діяльності, найбільшого поширення набув коефіцієнтний метод.

6. ПрАТ «Харківський плитковий завод» - одна з найбільших українських компаній з виробництва керамічної плитки. ПрАТ «Харківський плитковий завод» на протязі 2022 – 2024 років мало валовий прибуток та значні суми інших операційних доходів. Відбувалось зниження інших операційних витрат у 2024 році.

За 2022 – 2024 роки зросли суми збутових витрат, адміністративних витрат. Операційна діяльність підприємства була прибутковою. Величина чистого прибутку мала динаміку до зростання у 2023 році та до зниження у 2024 році. В 2023 році підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 135052 тис. грн, що на 184,55% більше ніж у 2022 році, а в 2024 році на 38,62% менше ніж у 2023 році.

7. Аналіз даних балансу показує, що обсяги виробництва підприємства поступово зменшуються і воно втрачає позитивні тенденції, про що свідчить зменшення основних засобів, виручки від реалізації та валового прибутку. Показники стану активів свідчать, що основні засоби знаходяться в незадовільному стані, є морально та фізично застарілими і потребують якнайшвидшого оновлення. Аналіз ліквідності показує, що баланс є абсолютно неліквідним, враховуючи поточну структуру джерел фінансування. Це свідчить про те, що аналізоване підприємство не має ліквідних активів для погашення своїх довгострокових боргів. Крім того, аналіз ділової активності та рентабельності не показує компанію в хорошому світлі; невиконання вимог коефіцієнтів свідчить про те, що компанія працює незадовільно.

8. Аналіз відносних показників фінансової стійкості компанії дозволяє зробити висновок, що половина показників не досягли нормативних значень протягом аналізованого періоду. Однак слід зазначити, що бізнес був більш волатильним у 2022 році, про що свідчить значне відхилення деяких ключових показників від загальної тенденції. Загалом, усі відносні показники вказують на нестабільний фінансовий стан ПрАТ «Харківський плитковий завод». Однак, якщо порівнювати ситуацію в 2024 році з ситуацією в 2022 році дещо покращилася, тобто відносні показники фінансової стійкості поступово зросли.

9. Аналіз виявив дві основні проблеми, пов'язані з нестабільним фінансовим становищем компанії. Перша проблема пов'язана з негативною тенденцією до зниження прибутку компанії у 2024 році. Другою причиною нестабільного фінансового стану компанії, на мою думку, є високий рівень дебіторської заборгованості в структурі активів компанії. Занадто висока частка дебіторської заборгованості може призвести до банкрутства.

10. Для підприємство рекомендовано 2 заходи для покращення фінансового стану: розроблення політики максимізації прибутку та розроблення політики управління дебіторською заборгованістю ПрАТ «Харківський плитковий завод».

11. Для розроблення політики максимізації прибутку застосовуються дві складові. Перша - собівартість продажів. Друга група витрат називається «Комерційні витрати». Таким чином, із двох варіантів найбільш підходящим є перший. У першому варіанті збільшується валовий прибуток, собівартість продажів, а рівень комерційних витрат продовжує залишатися на колишньому рівні.

12. Для збільшення ефективності контролю за дебіторською заборгованістю рекомендується призначити відповідального співробітника ПрАТ «Харківський плитковий завод», який уже займається управлінням цим видом оборотних коштів. Також слід розробити внутрішній регламент, який визначить порядок роботи з нею, орієнтований на своєчасне виявлення простроченої заборгованості. У регламенті також необхідно встановити алгоритм дій щодо боржників, розділивши їх на категорії залежно від строку формування заборгованості, суми та причин неплатежу. Для того, щоб не допустити зростання (появу) простроченої дебіторської заборгованості, необхідно в договорах з контрагентами передбачити пункти, в яких буде відображено додаткові обтяження у вигляді штрафних санкцій у разі порушення умов договорів.

13. Для політики максимізації прибутку витрати не заплановано, а для впровадження політики управління дебіторською заборгованістю витрати становлять 611,5 тис. грн.

14. Прогнозується, вивільнення коштів із дебіторської заборгованості у розмірі 10% від величини залишку на кінець 2024 р., тобто в сумі 10744,9 тис. грн. Період окупності інвестицій становить 6 міс. Таким чином, отримані розрахункові дані свідчать про доцільність реалізації цих пропозицій.

15. Проектні коефіцієнти фінансової стійкості мають незначні зміни, то простежуватиметься стабільність фінансової стійкості в умовах кризи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 592 с.
2. Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. International Scientific Journal. 2015. № 2. С. 91–94.
3. Савельєва А.О. Фінансова стійкість підприємства та фактори, що впливають на неї. Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 14–23 березня 2018 р. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/allfm-2018/paper/view/3806> (дата звернення: 24.01.2025)
4. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 566 с.
5. Заюкова М.С. Теорія фінансової стійкості підприємства : монографія. Вінниця : Вид-во «Універсум», 2009. 155 с
6. Кремень В.М., Щепетков С.Я. Оцінювання фінансової стійкості підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2011. № 1(115). С. 107–115.
7. Кривицька О.Р. Планування прибутку підприємства при визначенні стратегії його розвитку. Фінанси України. 2005. № 3. С. 138–143
8. Марцин В.С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові фінансового стану підприємства. Економіка. Фінанси. Право. 2008. № 7. С. 26–28.
9. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. 2-ге видан., випр. і доп. Київ, 2005. 662 с
10. Філімоненков О.С. Фінанси підприємства: навч. посібник. Київ : Кондор, 2005. 400 с.
11. Ткаченко Т.П., Біленька Є.О. Фінансова стійкість як показник ефективності фінансового менеджменту підприємства URL:

<https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/cba97f6f-4b5f-41b9-acb0-eb73900680b2/content> (дата звернення: 27.01.2025)

12. Ліснічук О.А., Нестерчук Т.А.. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства. Економіка і суспільство. Випуск №18 / 2018. с.454-461

13. Л.А. Шергіна, Т.Р. Домшина. Фактори впливу на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства в період кризи URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/129dd065-8f58-4183-ab0c-65a975f26f8d/content> (дата звернення: 27.01.2025)

14. Болгов В.Є., Витяганець І.М. Забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності як важлива цільвнутрішньо-фірмового бюджетування. Економіка і організація управління. ДонНУ імені Василя Стуса. 2021. № 1 (41). С. 15–29. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/10815/10720>. (дата звернення: 27.01.2025)

15. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: [монографія]. Київ : КНЕУ, 2014. 387 с

16. Мороз Н.В., Блага О.В. Фінансова стійкість промислових підприємств України. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, березень 2023. № 28(56). С. 96–101.

17. Майборода О.В. Алгоритм інтегрального оцінювання фінансового стану підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23. С. 269–273.

18. Ільїна К. Аналіз фінансового потенціалу стійкості інноваційного підприємства. Вісник Львівського університету. 2009. Вип. 41. С. 202–212

19. Лахтіонова Л.А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності: монографія. Київ: КНЕУ. 2011. 880 с.

20. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Економіка і управління. 2018. 29 (3). С. 173-180.
21. Васильєв О. В., Гой В. В. Методи прогнозування фінансової стійкості підприємства в умовах кризи. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2016. №. 17. С.116-121.
22. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: Растр-7, 2020. 383 с.
23. Кнейслер О. В. Фінансовий менеджмент: підручник. За ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Кнейслер. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 477 с
24. Офіційний сайт «Харківський плитковий завод». *Історія заводу*. URL: <http://www.plitka.kharkov.ua/category/about-plant/> (дата звернення: 08.03.2025)
25. Кобзев І.В., Мельников О.Ф., Мельников О.О. Аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства придатних до прогнозування на формальному рівні в умовах нестабільного розвитку економіки. International Science Journal of Management, Economics & Finance. 2023. Vol. 2. № 5.pp. 80-94
26. Фінансовий аналіз: А.І. Склабінська, С.А. Дrajниця, Л.Д. Федорук; ред. М.П. Войнаренко. Львів: Новий світ-2000, 2013. 342 с.
27. Готра В. В., Ріпич В. В., Дячок А. В. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його покращення. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 219–223. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/38.pdf (дата звернення: 18.03.2025)
28. Марусяк Н. Л. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
29. Чемчикаленко Р. А., Сукрушева Г. О., Ткаченко А. Ю. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск 27. С. 350–354. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/27_2019_ukr/56.pdf (дата звернення: 18.03.2025)
30. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія :

Економіка і управління. 2018. No 3. С. 173–180. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_3/35.pdf. (дата звернення: 20.03.2025)

31. Гріщенко І. В. Оцінка показників фінансової стійкості підприємства. Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України : зб. наук. праць. Вінниця, 2020. С. 208–211

32. Гріщенко І. В., Кобаль О. А. Оцінка показників в процесі фінансового планування підприємства. Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України : зб. наук. праць. Вінниця, 2020. С. 223–225.

33. Ковтун О. А. Методологічні засади управління стійким розвитком підприємств в умовах глобалізації. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. 2025, с. 50-76. URL: https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/disertats-ya_kovtun-o.a.-1.pdf (дата звернення: 28.01.2025)

34. Постолатій М. В. Фінансова стійкість як ключова характеристика фінансового становища підприємства. 2023. УДК 658.1. с.281-289 URL:http://vtei.com.ua/doc/2023/vatra2004/zb15_170.pdf#page=281 (дата звернення: 28.01.2025)

35. Драган А.О. Порівняльний аналіз традиційних і новітніх показників оцінки фінансової стійкості підприємства URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/169.pdf> (дата звернення: 29.01.2025)

36. Салькова І.Ю., Санцевич В.О. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства. Економіка і суспільство. Випуск №16. 2018. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/120.pdf (дата звернення: 29.01.2025)

37. Сак Т.В., Шепелюк Н.П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. Economic journal Odessa polytechnic university. №4(26), 2023. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No4/37.pdf> (дата звернення: 29.01.2025)

38. О. В. Мелень, К .О. Куфлієвська. Аналіз методів оцінки фінансової стійкості підприємства. URL:

<https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/070ab970-5a70-4c16-887b-e5f46d9fea22/content> (дата звернення: 29.01.2025)

39. Аналіз фінансової стійкості підприємства URL:
http://4ua.co.ua/finance/ta2bd69b4d43a88421306d37_0.html (дата звернення:
29.01.2025)

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2021-2022 рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Харківський плитковий завод"** Дата (рік, місяць, число) **2022 - 12 - 31**

Територія **ХАРКІВСЬКА** за ЄДРПОУ **00293628**

Організаційно-правова форма господарювання **приватна** за КАОПГГ **UA63120270010158723**

Вид економічної діяльності **Виробництво керамічних плиток і плит** за КОПФГ **230**

Середня кількість працівників **2 355** за КВЕД **23.31**

Адреса, телефон **проспект ГЕРОІВ ХАРКОВА, буд. 297, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61106, Україна** **0577544717**

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку ☐

за міжнародними стандартами фінансової звітності ☒

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	516	173
первісна вартість	1001	3 772	3 772
накопичена амортизація	1002	3 256	3 599
Незавершені капітальні інвестиції	1005	21 839	36 756
Основні засоби	1010	1 070 911	997 224
первісна вартість	1011	1 785 443	1 788 796
знос	1012	714 532	791 572
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	111	111
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	5 171	6 100
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 098 548	1 040 364
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	355 493	113 595
виробничі запаси	1101	59 163	75 734
незавершене виробництво	1102	14 583	16 051
готова продукція	1103	280 727	21 017
товари	1104	1 020	793
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	535 334	676 645
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	218 932	237 065
з бюджетом	1135	18 591	11 476
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	14 409	13 232
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	21 575	46 051
готівка	1166	2	1
рахунки в банках	1167	21 573	46 050
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 164 334	1 098 064
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	2 262 882	2 138 428

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20 000	20 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 066 276	1 072 737
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 086 276	1 092 737
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	3 782	3 846
Довгострокові кредити банків	1510	73 560	44 263
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	16 375	23 142
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	16 375	23 142
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	93 717	71 251
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	229 866	223 822
товари, роботи, послуги	1615	227 446	181 142
розрахунками з бюджетом	1620	5 968	20 460
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	4 716	2 194
розрахунками з оплати праці	1630	18 292	8 002
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	199 765	156 159
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	80 013	68 261
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	316 823	314 400
Усього за розділом III	1695	1 082 889	974 440
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	2 262 882	2 138 428

Керівник

Головний бухгалтер

Е.П. Єфімов
Олександрович

Е.П. Дяченко Леся
Миколаївна

Єфімов Олександр Олександрович

Дяченко Леся Миколаївна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Харківський плитковий завод" за ЄДРПОУ 00223978
 (найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за **Рік 2022** р.
 Дата (рік, місяць, число) 2023 01 01
 КОДИ
 2023 01 01
ДОКУМЕНТ ПРИНЯТО
 Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	992 932	1 847 017
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(871 057)	(1 481 134)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	121 875	365 883
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	39 477	57 833
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(41 610)	(123 468)
Витрати на збут	2150	(68 449)	(195 755)
Інші операційні витрати	2180	(33 720)	(34 415)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	17 573	70 078
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	215	30 059
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(10 144)	(10 940)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(112)	(2 322)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	7 532	86 875
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 071)	(14 841)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	6 461	72 034
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	6 461	72 034

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	499 034	1 261 523
Витрати на оплату праці	2505	85 412	299 460
Відрахування на соціальні заходи	2510	18 905	66 301
Амортизація	2515	77 480	133 154
Інші операційні витрати	2520	75 761	204 897
Разом	2550	756 592	1 965 335

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Єфімов
Олександр
ОлександровичЕП Д'яченко Леся
Миколаївна

Єфімов Олександр Олександрович

Д'яченко Леся Миколаївна

Додаток Б

Фінансова звітність ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2023-2024 рік

Підприємство Територія Організаційно-правова форма господарювання Вид економічної діяльності	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Харківський плитковий завод"	ХАРКІВСЬКА	приватна	Виробництво керамічних плиток і плит	Дата	КОДИ
					за ЄДРПОУ	01.01.2025
						00293628
						UA6312027001 0158723
						230
за КОПФГ	23.31					

Середня кількість працівників: 511

Адреса, телефон: проспект ГЕРОІВ ХАРКОВА. Буд.297, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61106, Україна, 0577544717

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2024 р.
Форма №1

		Код за ДКУД		1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	108	46	
первісна вартість	1001	3847	3872	
накопичена амортизація	1002	(3739)	(3826)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	85845	113018	
Основні засоби	1010	871928	753133	
первісна вартість	1011	1790412	1794063	
знос	1012	(918484)	(1040930)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	111	111	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	6934	7730	
Гудвіл	1050	0	0	
Інші необоротні активи	1090	0	0	
Усього за розділом I	1095	964926	874038	

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	264070	372838
Виробничі запаси	1101	113861	155219
Незавершене виробництво	1102	26695	19330
Готова продукція	1103	122848	198250
Товари	1104	666	39
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	731310	846456
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	270203	195842
з бюджетом	1135	18274	18354
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15168	13838
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	22869	6135
Готівка	1166	2	2
Рахунки в банках	1167	22867	6133
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	1321894	1453463
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
	1300	2286820	2327501
Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20000	20000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1228789	1280188
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	1248789	1300188
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	3867	3876
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0

Довгострокові забезпечення	1520	25197	27263
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	25197	27263
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек -поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	132609	105592
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	63534	66122
товари, роботи, послуги	1615	270467	303874
розрахунками з бюджетом	1620	20744	25618
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	4037	2625
розрахунками з оплати праці	1630	11641	8092
одержаними авансами	1635	148703	136018
розрахунками з учасниками	1640	1797	15960
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	384499	363412
Усього за розділом III	1695	905422	921721
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2286820	2327501

Керівник
Головний бухгалтер

Єфімов Олександр Олександрович
Дяченко Леся Миколаївна

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"Харківський плитковий завод"Дата
за
ЄДРПОУКОДИ
01.01.2025
00293628**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

за 2024 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1308823	1585782
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(963408)	(1070900)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	345415	514882
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	10157	8633
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(70892)	(54981)
Витрати на збут	2150	(136970)	(152067)
Інші операційні витрати	2180	(38101)	(62695)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	109609	253772
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	10	55
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(5267)	(12887)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(3319)	(75936)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	101033	165004
збиток	2295	(0)	(0)

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-18134	-29952
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	82899	135052
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	82899	135052

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	804474	902956
Витрати на оплату праці	2505	155123	152499
Відрахування на соціальні заходи	2510	34041	33236
Амортизація	2515	122932	129011
Інші операційні витрати	2520	160754	185416
Разом	2550	1277324	1403118